

იმისთანა წმინდა საძმომი, ბძგბიტ ბქე-
უტი სიფყაა, ფუიოლებით და ჭბბბბით ბუბ-
თის გაფანა ყულა უჯარბბბბბბუ უსამაგლბბბ.

ბამოღბს 1918 წლბს
25 ივლბბბბბ

რეპრეზენტატივა

სუთშაბათი, 6 იანვარი. 2022 წ. №2 (9340) ელ.ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge ფასი 1 ლარი

აღმოსავლეთი ევროპა დასავლეთის წინააღმდეგ

არის თუ არა ევროკავშირი დაულის პირას?

მამუკა გობჯია:

სააკაშვილი ტყუილად არ ამბობს, ჩემი სოლი სიხეუმი უნდა იჯდესო!

პაატა ჩხეიძე:

რუსეთმა 1801 წელს კალაძობრივად გააუქმა საქართველოს სამეფო და სამართალი მოითხოვს, აღდგას საქართველოს სამეფო!

ნონა გაფრინდაშვილის 5-მილიონიანი პარტია

რა ვიციოთ საქმის შესახებ

2020 წლის 23 ოქტომბერს უმსხვილესმა ამერიკულმა ინტერნეტ-ტელევიზიების ქსელმა, „ნეტფლიქსმა“ გამოუშვა მინისერიალი – „დედოფლის გამბბბბ“, რომლის სცენარიც უოლტერ ტევისის 1983 წლის ამავე სახელწოდების რომანს ეფუძნება. სერიალი ეხება პატარა მოჭადრაკე გოგონას, ბეტ ჰარმონის გზას, რომელიც 1950-იან წლებში, ცივი ომის პერიოდში, ერთმანეთის მიყოლებით ამარცხებდა ცნობილ მოჭადრაკეებს.

ბეტ ჰარმონი გამოგონილი პერსონაჟია. უშუალოდ გაფრინდაშვილის შესახებ ცნობა სერილის დასკვნით ეპიზოდში გვხვდება, როდესაც პერსონაჟზე საუბრისას მოსკოვის საჭადრაკო ტურნირის კომენტატორი აკეთებს რეპლიკას: „ერთადერთი უჩვეულო რამ მის შემთხვევაში სქესია, თუმცა ის ერთადერთი არ არის რუსეთში. არსებობს ნონა გაფრინდაშვილი, რომელიც მსოფლიოს ქალი ჩემპიონია, თუმცა ის არასდროს შეხვედრია მამაკაც მოთამაშეებს“.

დავის საგნად სწორედ ეს რეპლიკა იქცა. გაფრინდაშვილი, რომლის ინტერესებსაც ქართული იურიდიული კომპანია BLB ამერიკელ კოლეგებთან ერთად იცავს, „ნეტფლიქსს“ სამამართლოში უჩივლა. ქართული მხარის ინიციატივით, დავა განიხილება კალიფორნიის სამამართლოში.

დავა იმდენად რეზონანსული გახდა, რომ გარდა ქართული მედიისა, მსოფლიოს წამყვან მედიასაშუალებებში არაერთი სტატია თუ სი-

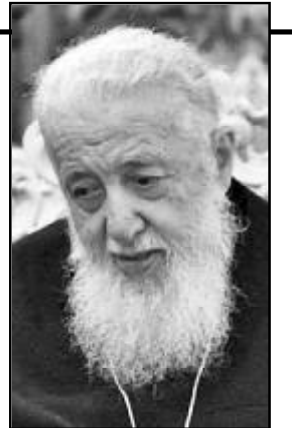
უუეტი მიეძღვნა.

„ნიუ იორკ ტაიმსთან“ ინტერვიუში ლეგენდარული მოჭადრაკე აღნიშნავს: „ის, რომ ქალი მოჭადრაკეები მიღებული არიან საჭადრაკო საზოგადოებაში და ისინი დიდოსტატები ხდებიან, ჩემი მემკვიდრეობის ნაწილია. ეს არის ბრძოლა, რომელიც მე დავიწყე და ბრძოლა, რომელსაც მე ვაგრძელებ“.

პირველადი ინფორმაციით, სასამართლო პროცესი 2022 წლის 24 იანვარსა ჩანიშნული. ჯერჯერობით უცნობია, პროცესი დისტანციურად გაიმართება, თუ მხარეები შეძლებენ სასამართლოში გამოცხადებას.

№. 8 გვ.

სრულიად საქართველოს დიდი პატრიარქი

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, ქართველი მეცნი- ერები გულწრფელად ვულოცავთ სრუ- ლიად საქართველოს კათოლიკოს-პატ- რიარქს, მცხეთა-თბილისის მთავარეპის- კოპოსს, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტს, საქარ- თველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საქატიო აკადემი- კოსს ილია მეორეს დაბადებიდან 89-ე წლისთავს.

44 წელია, რაც ჩვენი დიდი პატრიარქი აღსაყდრებულია ქვეყ- ნის მღვდელმთავრად. რაოდენ სასიხარულოა, რომ მისი ზეობა სასულიერო სფეროში უდიდესი წარმატებით აღინიშნა, ხალხი შემობრუნდა ეკლესიის კენ. ქვეყანაში 3000-მდე ეკლესია მსახურებს. არ ყოფილა რაიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა, რომ ილია მეორეს თავისი გამორჩეული სიტყვა არ ეთქვას. იგი ყველა მოვლენის აქტიური მონაწილეა. მისი ქადაგებები აღიქმება, რო- გორც სამეცნიერო ნაშრომები, რომლებშიც სხვადასხვა პრობ- ლემებია გაშუქებული.

ილია მეორის მრავალმხრივობამ მოიცვა ყველა სფერო. თავად
პატრიარქი შესანიშნავი კომპოზიტორი, მრავალი საგალობლისა და
სხვა მუსიკალური ნაწარმოების ავტორია, მის მიერ შესრულებული
ფრესკები ქვეყნის ეკლესია-მონასტრებს ამშვენებს. მას უფურადღე-
ბოდ არ რჩება საზოგადოებრივი ცხოვრების არცერთი სფერო. გან-
საკუთრებულია მისი დამოკიდებულება მეცნიერებისადმი.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია ულოცავს
დიდ პატრიარქს ილია მეორეს დაბადებიდან 89-ე წლისთავს;
უსურვებს წარმატებებს თავის დიდსა და მრავალმხრივ საქმიანო-
ბაში. დეო, მრავალჯამიერი სიცოცხლე და ჯანმრთელობა იყოს
ჩვენი დიდი პატრიარქის მარადიული თანამგზავრი.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

აკადემიკოსი ლეო ბოკერია:

კოვიდგადატანაში სიათში 15 წუთის განმავლობაში სამედიკალური იკითხეთ!

ადამიანებისთვის, რომლებმაც კოვიდ 19
გადაიტანეს, სასარგებლოა ყოველ სიათში ერ-
თხელ, 15 წუთის განმავლობაში სმამალალი კითხ-
ვა, რათა სასუნთქი მუსკულატურა მალე აღდგეს.

ამის შესახებ რუსეთში მოღვაწე ცნობილ-
მა კარდიოლოგმა, აკადემიკოსმა ლეო ბო-
კერიამ განაცხადა.

„ძალიან ბევრ ჩემს მეგობარსა და ნაცნობს, რომლებიც და-
ინფიცირდნენ, ვურჩიე ყოველდღე 15 წუთის განმავლობაში ნე-
ბისმიერი ტექსტის სმამალალი კითხვა, სიათში 15 წუთის განმავ-
ლობაში,“ – ბრძანა ლეო ბოკერიამ. მისი თქმით, კოვიდმოს-
დილი ადამიანებისთვის აუცილებელია სასუნთქი მუსკულა-
ტურის კარგი მუშაობის აღდგენა, ამისთვის კი სმამალალი კითხ-
ვის მეთოდი განსაკუთრებით ეფექტიანია.

„შეგიძლიათ თუნდაც მაცივრის აღწერა წაიკითხოთ,“ – ასეთია
რუსეთის მთავარი კარდიოლოგის და ამ დარგში მსოფლიოში
ერთ-ერთი საუკეთესო სპეციალისტის რჩევა.

პოსტკოვიდური სინდრომის დაძლევის მეთოდების შესახებ რე-
კომენდაციებს არაერთი ექიმი გასცემს. მათი მთავარი რჩევაა, ვი-
რუსის გადატანის შემდეგ ადამიანმა რაც შეიძლება დიდი დრო გა-
ატაროს სუფთა ჰაერზე და იყოს ფიზიკურად აქტიური“.

ლევან იოსელიანი: სააკაშვილის ეკონომიკურ გეგმაზე საუბარი სასაცილოა!

– ზოგადად, სერიოზულად არ მენგვენება ასეთი რაღაცები – როდესაც ერთი კვირით ადრე, ადამიანი წამების მსვერბელი იყო, მერე ცუდადაა, ახლა გეგმაზე მუშაობს... ჩემი აზრით, ძალიან არათანმიმდევრულია ეს ყველაფერი. ამიტომ, ამას სერიოზულად არ აღვიქვამ, – აცხადებს ლევან იოსელიანი. პატიმრობაში მყოფი ექსპრეზიდენტი, მსჯავრდებული და ბრალდებული

მიხეილ სააკაშვილი ეკონომიკურ გეგმაზე მუშაობს. როგორც მისი თანაგუნდელები განმარტავენ, ეს იქნება ექსპრეზიდენტის ხედვა, თუ რა უნდა გაკეთდეს ქვეყნის ეკონომიკის აღსადგენად. ცოტა ხნის წინ, საპატიმროში, მასთან დეკლარატი რომან გოცირიძე შევიდა. როგორც მან საპატიმროში შესვლამდე ჟურნალისტებთან თქვა, სააკაშვილის მიერ ეკონომიკის საკითხზე დაწერილი გეგმის განხორციელება მაშინ დაიწყება, როდესაც ხელისუფლებაში ოპოზიცია მოვა.

დავით ზილვიანი: ნუ დაპაჟახავთ პარლამენტი „მაკრაივის“!

დავით ზილვიანი მიხეილ სააკაშვილთან დაკავშირებით საგამოძიებო კომისიის შექმნას ეხმაურება. „ევროპელი სოციალისტების“ წევრი აცხადებს, რომ კომისია პირველ რიგში „ნაციონალური მოძრაობის“ ხელისუფლებაში ყოფნის დროს დადასტურებულ წამების ფაქტებზე უნდა შეიქმნას. „წამების ფაქტებზე კომისიის შექმნა უბრალოდ აუცილებელია და ეს უნდა დავინწყეთ „ნაციონალური მოძრაობის“ მოღვაწეობის პერიოდიდან. კერძოდ, წამების იმ ასობით ათასი ფაქტით, რაც განხორციელდა. დღემდე ეს საკითხი ჰაერშია და არავის შეუსწავლია და უნდა შე-

ვაფასოთ. ეს დროზე უნდა გაგაკეთოთ და მხარს დაგუჭერ ამ კომისიის შექმნას. ძალიან არასერიოზულია ეს ყველაფერი, იმიტომ რომ, ნუ დავამსგავსებთ პარლამენტი „მაკრაივის“, რომ შეკვეთა მოვიდა და უცებ უკანა თათებზე დაგდგეთ და შევქმნათ კომისია“. „ნაციონალურ მოძრაობაში“ აცხადებენ, რომ საპარლამენტო ბოიკოტს შეწყვეტენ, თუ მიხეილ სააკაშვილის საქმეზე საგამოძიებო კომისია შეიქმნება. კომისიის შექმნის შესახებ პროექტის ინიცირების უფლება აქვს, მათ შორის, პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ 1/5-ს ანუ 30 დეპუტატს, ხოლო შექმნაზე გადაწყვეტილებას იღებს სრული შემადგენლობის 1/3, შესაბამისად, საჭიროა 50 დეპუტატის მხარდაჭერა.

პირნავარდნილი მექრთამისა და არაკაცის ვნებანი

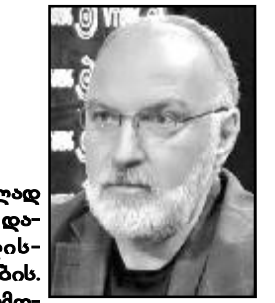

ირაკლი ლაშვილი: სამი ათას დოლარად რომ მივუტანო ახლა ხუნაშვილს, ზუსტად ერთ საათში დაწერს, ჩემი პროფილი გატეხესო და ვიღაცამ რაღაცები დაწერაო და ბოლოში ირაკლი კობახიძეს „დაგულავს“ კიდეც...

მქსპრტი ირაკლი ლაშვილია სოციალურ ქსელში „ქართული ოცნების თავმჯდომარის“ ირაკლი კობახიძის მისამართით გია ხუნაშვილის Facebook-ის გამომგზავურა „სადღაც სამი ათასი დოლარამდე რომ მივუტანო ახლა ხუნაშვილს, ზუსტად ერთ

საათში დაწერს, ჩემი პროფილი გატეხესო და ვიღაცამ რაღაცები დაწერაო და ბოლოში ირაკლი კობახიძეს „დაგულავს“ კიდეც... ამით ყველაფერი ვთქვი.“ – წერს ლაშვილი. გია ხუნაშვილმა ირაკლი კობახიძის შესახებ „ფეისბუქზე“ შეურაცხმყოფელი პოსტი გამოაქვეყნა.

დავით ქართველიშვილი: ბია ხუნაშვილო, ღვარკლს რომ ვერ იკაპებ, ხომ არ ტყუობ?

ირაკლი კობახიძე მმართველი პარტიის ლიდერია და ამ პოსტზე მორგებულ ფუნქციას მშენებლურად უმკლავდება და ნაცებსაც უსრულებს, მათ მეკავშირებს და ოცნებაზე დაბოლმოდ ამა თუ იმ ფინანსური ნაკადების კალაპოტებში ვერ მოხვედრილ ფულის მონებსაც. „რისი ექსპერტი ხარო, უკითხავთ ერთხელ – და ძალიან რთული შეკითხვა დამისვითო, დაფიქრებულა. არც ანალიტიკური საქმიანობის მიმართულებით შემხედვრია სადმე, არა და ანალიტიკურ დანაყოფებში 2002 წლიდან ვმუშაობ და მეცოდინებოდა. აი

მესამე ნიშა ნამდვილად ათვისებული აქვს – დაბოლმოდ ვერცხლის-მოყვარე ქორიკანების. 2013 წლისთვის წარმოსახვაში ოქროს პირამიდა რომ გექნება უკვე აგებული და საბნის ბუშტივით რომ გაგისკდება, მაგრამ ვერ შემდგარი „გვეურქ გვეურქოვის“ სინდრომი და არ შემდგარი „სახლების მეპატრონის“ ფანტომური ტკივილები რომ გაწუნებს დღემდე – ღვარკლს რომ ვერ იკაპებ და უსაქმური ქორიკანასაგვით „პოლიტოლოგობ“, ცოტა არ იყოს ტყუობ...

კანონის უზენაესობის შესახებ ლავა, ლგბტ თემაზე გათქმული, მიგრაციის შეფუძვლა – აღმოსავლეთ ევროპის გოგონათი ქვეყნის პოლიტიკა უზენაესობა ევროკულ ღირებულებას უზენაესობა. სწორედ ამიტომ ამ გოგონათ ევროკავშირში მოსალოდნელი განხეთქილების შესახებ ალანარაკენ. რამდენად რეალურია ეს საკითხი? ამ კითხვაზე პასუხის გასაცემს DEUTSCHE WELLE შეეცადა.

აღმოსავლეთი ევროპა დასავლეთის წინააღმდეგ, არის თუ არა ევროკავშირი დასავლეთის პირას?

რა ხდება?

ცოტა ხნის წინ საფრანგეთის პრეზიდენტმა ემანუელ მაკრონმა თქვა, რომ ევროკავშირის ამჟამინდელი პოლიტიკური პრობლემები აღმოსავლეთ ევროპის ზოგიერთ ქვეყანასთან „ვიქტორ ორბანის პრობლემა არ არის (...), ეს რაღაც უფრო ღრმაა“. მან ისაუბრა ევროპაში წარმოქმნილ ფუნდამენტურ „განხეთქილებაზე აღმოსავლეთსა და დასავლეთს შორის“. გერმანიის კანცლერის, ოლაფ შოლცს ვარაუდში ბოლო ვიზიტის დროს, ეს დიაგნოზი, როგორც ჩანს, ხელახლა დადასტურდა. გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობის მეთაურს პოლონეთის დედაქალაქში „თბილად“ დახვდნენ პლაკატებით, რომლებზეც ანგელა მერკელი და სხვა გერმანელი პოლიტიკოსები პიტლერსა და ნაცისტური რეჟიმის პროპაგანდის მინისტრ

გებელსთან ერთად იყვნენ გამოსახული. ამავდროულად, ვარაუდ ბერლინს „უკანონობაში“ ადანაშაულებს, რადგან გერმანიის ხელისუფლებას, სავარაუდოდ, არ სურს პოლონეთისთვის ომის რეპარაციის (ომით მიყენებული ზარალის საკომპენსაციო თანხა, რომელსაც ომის დამწყებად შერაცხილი სახელმწიფო გამარჯვებულ ქვეყანას უხდის) ანაზღაურება. ამას დასავლეთში აშკარა და დაუფარავ პროვოკაციად მიიჩნევენ.

რამდენად კლივიკი ანტილიბერალური ფრონტი?

როდესაც 2021 წლის ივლისში სლოვენის პრემიერ-მინისტრი, პოპულისტი იანეზ იანშა როტაციის პრინციპით ევროკავშირის საბჭოს პრეზიდენტი გახდა, ზოგიერთი დამკვირვებელი კარგს არაფერს ელოდა. იანშა უნგრეთის პრემიერ-მინისტრ ვიქტორ ორბანს თავის მეგობარს უწოდებდა, საჯაროდ შეურაცხყოფს ჟურნალისტებს და უყვარს პროვოკაციები. მაგალითად, ოქტომბერში მან Twitter-ის საკუთარ გვერდზე ევროპარლამენტის 13 წევრს „სოროსის თოჯინები“ უწოდა. ევროკავშირისა და უნგრეთს შორის სექსუალური უმცირესობების დისკრიმინაციის შემცველი კანონის გამო

გაჩაღებულ კამათში იანშა ორბანის მხარეს დადგა. იმავდროულად მოიტყა სლოვენის პრემიერ-მინისტრი, როდესაც ბრიუსელსა და ვარშავას შორის პოლონეთის ხელისუფლების მიერ ქვეყნის შიდა კანონმდებლობის უზენაესობის აღიარებასთან დაკავშირებით უთანხმოება იყო, „ვფიქრობ, რომ ამ ალიანსის მთელი ოპოზიცია ძალიან ანტიევროპულია. ეს მიუთითებს ერთგვარ ახალი რკინის ფარდის გაჩენაზე“, – ამბობს ლუბლიანას უნივერსიტეტის მედიაკვლევების პროფესორი მარკო მილოსავლევიჩი. თუმცა იანშის უმცირესობის მთავრობას სლოვენიაში არც თუ ისე მყარი პოზიციები აქვს. გაზაფხულზე ქვეყანაში გაიმართება არჩევნები, რომელშიც გამარჯვების კარგი შანსი აქვს ოპოზიციას. ჩეხეთის რესპუბლიკაში ჩატარებულმა ბოლო არჩევნებმა აჩვენა, რომ პოპულისტების ხელისუფლებიდან ჩამოშორება შესაძლებელია. აქ პრემიერ-მინისტრ ანდრეი ბაიბის მთავრობა პროევროპულმა კოალიციამ შეცვალა. იგივე მოხდა ბულგარეთშიც, ოღონდ მხოლოდ მესამე ცდაზე. Carnegie Europe-ის პოლიტიკური ექსპერტი შტეფან ლენე დარწმუნებულია, რომ ევროკავშირის შიდა კრიზისი უმეტესწილად პოლონეთსა და უნგრეთთან დაკავშირებული და არ არის დამახასიათებელი მთელი რეგიონისთვის. „ამ კონკრეტული და რეგულარულად გამწვავებადი სიტუაციების გარდა, დიპლომატიისა და დასავლეთს შორის ვითარების გაუარესებაზე საუბარი არ შეიძლება“, – აღნიშნავს ის.

უნგრეთი ლიბერალიზმის ბრძოლის სპონსორი

აშშ-ის პრეზიდენტის მიერ დეკემბერში გამართულ „დემოკრატიის სამიტზე“ ევროკავშირის წევრი ერთადერთი ქვეყანა არ იყო მინწეული და ესაა უნგრეთი. ჯო ბაიდენმა ის მსოფლიოს გარიყულ სახელმწიფოებს შორისაც კი დაასახელა. სწორედ ამ შეფასებას იყენებს ვიქტორ ორბანის წინააღმდეგ ოპოზიცია, რომელიც ქვეყანაში ასლახან ჩამოყალიბდა. მოქმედი პრემიერ-მინისტრის კონკურენტმა, პეტერ მარკი-ბაიმა განაცხადა, რომ „საერთაშორისო საზოგადოება ორბანის ისე ექცევა, როგორც ვირუსს“. ოპოზიციონერმა პოლიტიკოსმა ისიც თქვა, რომ უნგრეთის პრემიერ-მინისტრმა ასეთი შეფასებისთვის დიდი ხნის განმავლობაში იმუშავა, რადგან ჩინეთთან, რუსეთსა და აზერბაიჯანთან განსაკუთრებით მჭიდრო ურთიერთობებისკენ მისწრაფვოდა. ორბანი აღიარებს მმართველობის ფორმას, რომელსაც ის „არალიბერალურ დემოკრატიას“ უწოდებს. ის ევროკავშირის ფუნდამენტური ღირებულებების წინააღმდეგ აქტიურად იბრძვის. „ჩვენ წარუმატებელი ლიბერალური დემოკრატია ჩავანაცვლეთ 21-ე საუკუნის ქრისტიანული დემოკრატია“, რომელიც ტრადიციასა და უსაფრთხოებაზე ორიენტირებული, – განაცხადა უნგრეთის პრემიერ-მინისტრმა.

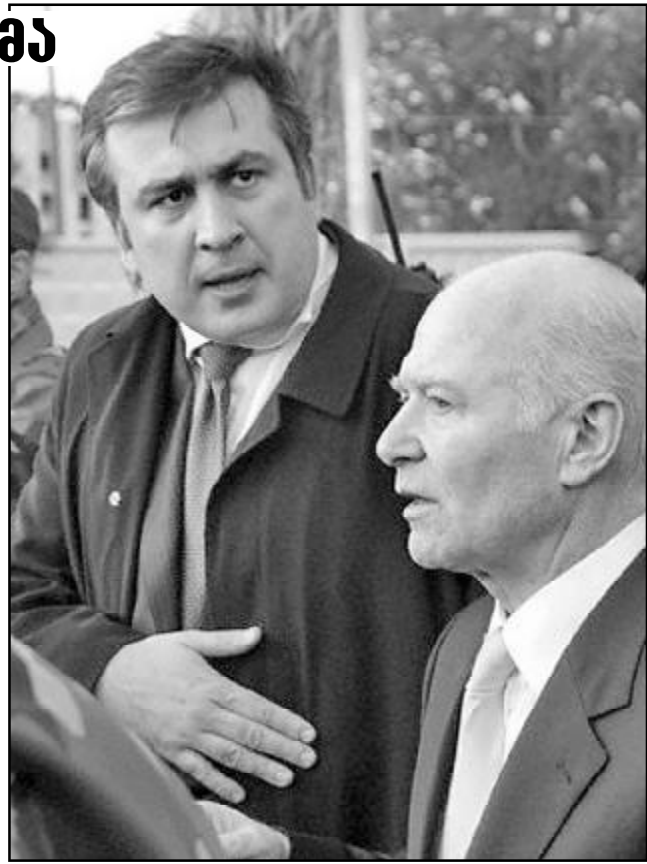
სენატრალური საარჩევნო კომისიის ყოფილი წევრი მამუკა ბობინი სკანდალურ ფაქტებს ასაჯაროვებს. კერძოდ, როგორ მისი-აკუტრეს „ნაციონალური მოძრაობის“ მადალჩინოსნებმა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ყოფილი თავმჯდომარის, ასლან აბაშიძის და მისი ვაჟის ბიორბი აბაშიძის კუთვნილი ქონება. როგორც გობეჩია ამბობს, სააკაშვილმა ამ ქონების დიდი რაოდენობა თავის სიმამრს გადასცა, რომელიც შემდეგ ამ ქონებას ყიდდა. მისი თქმით, პროკურატურის დაინგერესების შემთხვევაში დაკარგული ქონების პოვნა შესაძლებელია.

მართ, რაც მაშინ ვითარდებოდა, ნიდა-გი მოსინჯა – ვუჭერდით თუ არა მხარს „ნაციონალური მოძრაობის“ მოსვლას ხელისუფლებაში, რადგან მთელი საქართველო გაოგნებული იყო ამ გიჟებზე. მაკკეინი უფრო იხრებოდა ბურჯანაძე-დემოკრატების მხარეს, რომლის შემდეგ გენლობაში მეორე ნომრად იყო ბატონი ზურაბ ჟვანიძე.

როდესაც ჩვენ შორის შედგა საუბარი, ვუთხარი, რომ ეს არასამთავრობო ორგანიზაციები და ახალგაზრდული მოძრაობა „კმარა“ და ა.შ. პირდაპირ ფინანსდებიან სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ, მას არ მოეწონა და მითხრა: კარგი, მაშინ ევროკავშირზე რას იტყვი, რაზეც ვუპასუხე, რომ ევროკავშირი არის თქვენი დანამატი და რასაც თქვენ იტყვი, იმას გააკეთებს-თქო. ამ დროს ინტენსიური მოლაპარაკება მიდიოდა ელზარდ შვედენაძესა და ე.წ. ჟვანიას ჯგუფს შორის, რომ ჟვანია მომხდარიყო პარლამენტში. იცით, რომ ბურჯანაძე ვერ გაიმარჯვა ქუთაისში და იქ არჩევნები 2 საათით გადაწიეს. ნაცვლად იმისა, რომ 8 საათზე დახურულიყო უბანი, 10 საათამდე გადაწიეს, რისი კატეგორიული წინააღმდეგი მარტო მე ვიყავი.

– თუმცა, „ვარდების რევოლუცია“ მაინც შედგა...
– დიას. რუსების ხელი ერია ამ პრო-

სააკაშვილმა ასლან აბაშიძის ქონების დიდი ნაწილი თავის სიმამრს გადასცა, რომელსც შემდეგ ამ ქონებას ყიდდა

მამუკა ბობინა: სააკაშვილი ტყუილად არ ამბობს, ჩემი სოლი სინაში უნდა იჯდეს!

– ბატონო მამუკა, რა მოხდა 2003 წელს, რა გავლენა იქონია რუსეთმა ხელისუფლების მაშინდელ ცვლილებაზე?

– 2003 წელს ვიყავი ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრი. მიუხედავად იმისა, რომ არ ვიყავი არც ერთი პარტიის წევრი, ელზარდ შვედენაძემ დამინიშნა საარჩევნო კომისიის წევრად. ჩემი კვალიფიკაცია იძლეოდა იმის საშუალებას, რომ კანონის ფარგლებში შემოქმედა. მაშინ საშინელ ბულინგს განვიცდიდი „დემოკრატებისგან“, თითქმის ყველანი ჩემი ნაცნობი იყო, გარდა მიხეილ სააკაშვილისა. ვიცოდი მისი ფსიქოტიპი და ყველაფერს ვაკეთებდი იმისთვის, რომ ეს ძალი არ მოსულიყო ქვეყანაში. სერიოზულ წინააღმდეგობას ვუწევდი. ჩემზე გადაიღეს ე.წ. კლიპი – „შენ მომავალ არჩევნებს ციხეში შეხვდები“. ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-ის ერთ-ერთი ტრიბუნადა ეს კლიპი, თან ისე, რომ ჩემი სახე არ იყო დაფარული.

– რა იყო მიზეზი, კლიპიც რომ კი მოგიძღვნათ მაშინდელმა ოპოზიციამ და იყავით ბულინგის მსხვერპლი?

– ვითომ ვაყალბებდი არჩევნებს. კარგად ვიცოდი „რუსთავი 2“-ის საინფორმაციო სამსახურის მუშაობის სისტემა. ყველაფერი ის, რაც კეთდებოდა ე.წ. შავი პიარის მეშვეობით და რა ქვედა დინებები იყო. ამიტომ შევხვდი საქართველოში ვიზიტად მყოფ მაკკეინს. მან დამიდასტურა, რომ ეს ყველაფერი იყო არა ხალხის ნების გამოხატულება, არამედ გარკვეული პოლიტიკური ძალების გამოხატულება. სხვათა შორის, როდესაც ჩემს მეგობრებთან ერთად ვხვდებოდი მაკკეინს, გვერდით ოთახში იჯდა სანდრა რულოვსი, რომელიც გვისმენდა. ფარულ ჩანაწერს აკეთებდა. ეს მოხდა რესტორან „პურის სახლში“.

– რაზე ესაუბრეთ მაშინ მაკკეინს?
– მე ვუთხარი, რომ სახელმწიფო ვალდებული იყო თითოეულ თავდასხმაზე გაეცა პასუხი. ეს არ მოეწონა ბატონ მაკკეინს და ჩვენს შორის რამდენიმეწუთიანი კამათიც შედგა.

– კამათი რამ გამოიწვია?
– შეხვედრა შედგა თავად მაკკეინის ინიციატივით. მას სურდა გავოცნებოდა რალური საარჩევნო კომისიის წევრების დამოკიდებულება იმ მოვლენების მი-

ცვლებში და ამის დამადასტურებელი მტკიცებულება გვქონდა. მე თვალყურს ვადევნებდი მოვლენების განვითარებას. ნ მაისს, როდესაც აჭარიდან გაიქცა ასლან აბაშიძე, მაშინ ტელეკომპანია „202“-ის სტუდიაში ვიყავი. შალვა რამიშვილს ვთხოვე, რომ დაეთმოთ ჩემთვის ეთერი, რადგან მამრალეზდენ იმას, რაც არ გამოიკეთებია. მაშინ იქ შემოვიდნენ ახალი ხელისუფლების წარმომადგენლები და თქვეს, რომ აბაშიძე გაიქცა.

– რომ დავაზუსტოთ, ხელისუფლების წარმომადგენლებიდან ვინ შემოვიდა?

– დავეთ ტყუილად შევიდა, დავეთ კირკიტაძე და გარეთ ელოდებოდნენ კიდევ ვიღაცები. მათ თქვეს – „ასლანმა დატოვა აჭარა, ჩვენ საქართველო გავაერთიანეთ“. მაშინ ვუთხარი, რომ კი არ გააერთიანეთ საქართველო, არამედ თქვენ დაეღუპათ საქართველოს-თქო. ამის შემდეგ ვითარდება საინტერესო მოვლენები. ჩემი უახლოესი მეგობარი ზურაბ ანდრიაძე, რომელიც მუშაობდა ფინანსთა სამინისტროში და ხელმძღვანელობდა ერთ-ერთ დეპარტამენტს, რომელიც შემდეგ სიპ-ად გამოეყო, მის მოვალეობაში შედიოდა კონფისკაციის შედეგად დაგროვილი ქონების ბალანსზე ალბა, შემდეგ აუქციონის წესით გასხვისება და მიღებული თანხების სახელმწიფო ბიუჯეტში შეტანა. 2004 წლის აგვისტო-სექტემბერში საქართველოს გახდა აბაშიძის მიერ დაგროვილი ქონების აღწერა და მიღება, ანუ ასლან აბაშიძის ქონების კონფისკაცია, ბალანსზე ალბა, აუქციონის წესით გასხვისება და მიღებული თანხის ბიუჯეტის შევსება. ამ საშუალებების შესას-

რულებლად ზურაბ ანდრიაძემ აჭარაში მიაღწინა მისი მოადგილე აკაკი ქლოშვილი.

– ამის შემდეგ როგორ განვითარდა პროცესები?

– ორ კვირაში ჩამოვიდა აკაკი ქლოშვილი და ეუბნება ზურას, რომ ქონების მხოლოდ ნაწილი ვნახე, ქონების დიდი ნაწილი ვერ ვნახე. უთხრა, რომ საჭირო იქნება თქვენი ჩარევა, რადგან ძალიან მძიმე საუბარი მქონდა აჭარის მთავრობის თავმჯდომარის ლევან ვარშალომიძის წარმომადგენლებთან. ამიტომ, რამდენიმე დღეში აჭარაში გაემგზავრა ზურაბ ანდრიაძე, რომ მოეკითხა, რა ხდებოდა. ქონების ჩამონათვალი ჰქონდა და თვალთ ხომ უნდა ენახა, ბალანსზე რა უნდა აელო, რომ შემდეგ შესაბამისი პროცედურა განვითარებულიყო. ადგილზე რომ ჩავიდა, მოიკითხა ეს ქონება და ვერ იპოვა.

ამის შემდეგ შეხვდა ლევან ვარშალომიძეს და ესაუბრა ამ საკითხთან დაკავშირებით, რომელმაც პირდაპირ უთხრა – „თავი დაანებე. ფხეებზე დაიკიდე, შენს ბალანსზე აიყვანე რაც ამ ჩამონათვალშია და დანარჩენს ჩვენ მივხედავთ“, რაზეც ზურამ უთხრა, რომ 100 კაცი გყავთ დაჭერილი და მე ასეთი რამ რომ გავაკეთო, თავისთავად დამიჭერთო. ჯერ ერთი, რომ არაკანონიერია, რადგან მატერიალურ-ტექნიკურმა დათვალიერებამ შედეგი არ მომცა და რა უნდა ავიყვანო ბალანსზე? ამაზე მოუვიდათ კამათი და საქმე იქამდე მივიდა, რომ ხელი მოუქ-

ნია ვარშალომიძეს, აგინა და წამოვიდა უკან.

კარგად მახსოვს, ეს იყო სუთნაბათი დღე. დამირეკა და მითხრა, რომ ძალიან მძიმე მდგომარეობაა და რა გავაკეთო არ ვიცი. მაშინ ხომ გახსოვთ როგორი ვითარება იყო, სამართალდამცავ სტრუქტურებში იყვნენ როგორც ყოფილი, ისე მოქმედი ხელისუფლების წარმომადგენლები. ზურა ვერეული იყო, როგორც ჩანს, მისი ნაცნობი მუშაობდა იმ სისტემაში და მან გააფრთხილა, რომ ორ შაბათს არ მისულიყო სამსახურში, დაჭერას გიპირებენ და ტელევიზორში გამოგაჩვენებენ, როგორც გამფლანგველს. ზურამ მოახერხა, რომ ერთი ხელჩანთით დაეტოვებინა საქართველო და წავიდა ქვეყნიდან. აზერბაიჯანში შევხვდი მას, იქ მელაპარაკა ყველაფერი და საკუთარი ხელით დაწერა ფურცელზე იმ ქონების ჩამონათვალი, რომელიც დაიკარგა. 2014 წელს ზურა მე ჩამოვიყვანე საქართველოში.

– რაც შეეხება ქონებას, რომელიც ვერ აღმოაჩინეს, შეგიძლიათ გვითხროთ მაინც რა ქონებაზე ლაპარაკია?

– ეს არის გეტელსის ნაქონი ნითელი „მერსედესი“. 2 „ლამბორჯინი“, რომელიც გიორგი აბაშიძის კუთვნილება იყო, ასევე გიორგის მოტოციკლეტები. 5 ცალი ნახევრად ბრონირებული შავი ფერის „მერსედესი“, შემოიტანა დანიურმა ფირმამ, თითოეულის ღირებულება იყო 150 ათასი დოლარი, სპეც-შეკვეთა იყო, მაგრამ დოკუმენტები არ არსებობს. შემდეგ ამ „მერსედესით“ მოძრაობდა ქალბატონი ნინო ბურჯანაძე და ბატონი ირაკლი კოდუა. რამდენიმე მანქანის კვალი ქრება. 18 ცალი შავი და კრემისფერი ამერიკული „ჰამერი“, თავისი მარაგანაწილებით. მე მახსოვს, როგორ დადიოდა ასლან აბაშიძე „ჰამერებით“ იმ ტერიტორიაზე, სადაც იყო ჰამერების საამქრო, 2-კაციანი ფრანგული ვერტიკალური, ასანყობი საამქროთი – 12 ანყობილი და 50 ცალზე მარაგანაწილები ყუთებში შეფუთული იდო აეროპორტის ტერიტორიაზე. საბუთებიც უნდა ყოფილიყო აეროპორტის ტერიტორიაზე, მაგრამ რომ მოიკითხა, ვერ ნახა. 6-კაციანი ბიზნეს-თვითმფრინავი „ჯეტა“, 10-12 ანყობილი მასალა, 50-60 ცალზე ასანყობი მასალებით და ძრავებით. ამ ამერიკულ თვითმფრინავებს ანყობა გერმანული სპეციალისტი. ასევე დაკარგულია სასაზღვრო დაცვის 5 ცალი კატარა. მომცრო ზომის 4 გემი. ცხენსაშენი თავისი გერმანული ცხენებით რამდენიმე მილიონის ქონება.

ეს არ იყო მარტო აბაშიძის ქონება. ბარკევილი ნაწილი არის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის, ნაწილი კი აბაშიძის კუთვნილია. ეს კატარა და სანაგავ-რო პოლიციის უნდობა, აბა რაში სჭირდება 20 ცალი სწრაფვალი კატარა? დიდი ალბათობით, ამ საუბარია მილიარდ ნახევარი დოლარის ღირებულების ქონებაზე და კიდევ რამდენია გაბანდილი არაჩინი იტის. სააკაშვილმა ტყუილად კი არ თქვა, რომ ჩემს გვირგვინს ჩემი სოლი უნდა იჯდეს. ეს ისეთი იდიოტია, კი ვერ ფიქრობს, რა თქვა. ის ალაშიანი არ არის, არასოდეს მას ალაშიანად არ ვთვლიდი!

მეცნიერებაში ცნობილია „ბაზის“ (Bombus) 300-მდე სახეობა.

კლასიფიკაცია:

- ტიპი – ფეხსახსრიანები
- კლასი – მწერები
- რიბი – სიფრიფანაფრთიანები
- ოჯახი – ფუტკრისებრნი
- გვარი – ბაზი

ოდში „ბაზი“ ველარ აგროვებს საკვებს და დრო აქვს დაზარალებაში შესვლის, ის ინფესტაციების ძეგლს, შედის სკაში, რა დროსაც ხდება ფუტკარზე თავდასხმა და ქურდობა. ისინი იღებენ თავს და ხოცავენ ფუტკარს.

2. „ბაზი“ ავადდება ასოფეროზითა და სპეციალური დაავადება „კრიტიზიოზით“ (Cricidia bombi). პარალელურად ხდება ნაწლავებში და გამოდის მის ექსკრემენტებთან ერთად, რითიც შემდეგ,

მთელი რიგი მეცნიერების: რუმინეთის – პ. კოსტრუსის (1964), დალესტონის – ვ.ა. სომაროვის და ომაროვის (1965), ავსტრალიის – დ.ფ. ლენგრივის და პ.ტ. ვენკისის (1967), იუგოსლავიის მეზალე-მევენახეობის ინსტიტუტის (1967), ამერიკის – კონ პენი (1969) და სხვების მიერ წლების განმავლობაში ისწავლებოდა მწერების დაფრენის აღრიცხვა მოსავლიანობის გასაზრდელად. ისინი კი დამატევერვაში უპირატესობას ფუტკარს ანიჭებენ.

საზღვარგარეთის ქვეყნების მონაცემებით (იტალია, 2007, ავსტრალია, 2008) „ბაზის“ გამოყენება წარმოადგენს საშიშროებას ადგილობრივი ფაუნისა და ფლორისთვის. მაგ. 2008 წლიდან ავსტრალიაში აკრძალულია ცოცხალი „ბაზის“ შეყვანა.

ყოველივე ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე მიგვაჩნია, რომ ჩვენს ქვეყანაში „ბაზის“ შემოყვანა საშიშროებას უქმნის ქართული ფუტკრის ხალასი ჯიშისა და მისი პოპულაციების დამახასიათებელი ნიშან-თვისებების ცვლილებებს.

ლიზა ბალიაშვილი,
სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ფუტკრის საკვები ბაზის სპეციალისტი;

ტატა მათნაძე,
ფუტკრის დაავადების სპეციალისტი, ვეტქიმი;

ნინო დეკანოიძე,
სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ლოქტორანტი.

საქართველოში „ბაზის“ შემოყვანა არ უნდა დავუშვათ!

ბაზის მოშინაურება დაიწყო მე-19 საუკუნიდან და მხოლოდ მე-20 საუკუნის 80-90-იანი წლებიდან გახდა შესაძლებელი ბაზის სამრეწველო გამრავლება. ბაზის უამრავი სახეობებიდან სამრეწველო ხასიათს ატარებს *Bombus terrestris*. რუსეთში 1994 წლიდან დაიწყო ამ სახეობის გამოყვანება სათბურებში, რომელიც შემოყვანილი იქნა ისრაელიდან, ბელგიაში და პოლანდიიდან.

2008 წელს აჭარაში სასათბურე მეურნეობაში შემოყვანილი იყო მწერი „ბაზი“ დამტვერიანებით მოსავლიანობის გაზრდის მიზნით.

ერთ პექტარ ფართობზე იდგება 8-10 ბაზის სკა. ოპტიმალური პირობების დროს ტემპერატურა – 20-24 გრადუსი, ხოლო ტენიანობა 40-70% იყო. სკის ექსპლუატაციის ვადა შეადგენდა 7-10 კვირას. 8 კვირის შემდეგ თანდათანობით

ხდება სკების ცვლა, რაც ბაზის სიკვდილს უკავშირდება.

ქართულ ფუტკარს, ყველა სხვა ფუტკართან და „ბაზთან“ შედარებით, აქვს გრძელი ხორთუმი, რის გამოც მსოფლიოში ძლიერ დამამტვერიანებლად ითვლება.

ფუტკრით დამტვერიანებით სათბურში მოსავლიანობა იზრდება – 40-50%, ხოლო ბუნებრივ პირობებში 80-150%-ით, მაშინ, როცა „ბაზის“ დამტვერიანებით მოსავლიანობა იზრდება 15-25%-ით.

„ბაზის“ შემოყვანა საქართველოში მიზანშეწონილად არ მიგვაჩნია მთელი რიგი მიზეზების გამო:

1. „ბაზი“ განიცდის შიმშილს ზაფხულის ბოლოს შემოდგომის დასაწყისში, როცა თაფლოვანი ყვავილობას თითქმის ამთავრებენ. ამ პერი-

ავადდება როგორც გარეული მწერები, ასევე ფუტკარი. (Аскофероз шамелей – Мальцева Б.М. – Ветеринария Реперативный журнал (2002);

3. 2008 წელს ავსტრალიის მთავრობამ კატეგორიულად აკრძალა ბაზის შემოყვანა ქვეყანაში იმ მიზეზით, რომ ის წარმოადგენს ველური სახეობებისთვის საშიშროებას, რაც ადგილობრივი ფლორისა და ფაუნის განადგურებას იწვევს. (ტერენტის მასალები – „ბაზი“ – როგორც დამნაშავე).

4. რიანის საკავშირო ინსტიტუტში (რბნოე) 1969-1971 წლებში იონიკის დასამტვერიანებლად აშშ-დან შემოყვანილი იყო „ბაზი“. ცდებით დადგინდა, რომ ქართული ჯიშის ფუტკრის დამტვერიანებით უფრო მაღალ მოსავალს ლეზულბოდნენ, ვიდრე „ბაზით“ დამტვერიანებით.

სამშენებლო სექტორმა 2021 წლის კრიზისიდან თავი დაიკვირინა

სამშენებლო ბიზნესი პანდემიისგან მიღებული ზარალის აღდგენას ნელ-ნელა ახერხებს. მართალია, ამ დროისთვის არსებული მაჩვენებელი არც ისე სასარბილოა, თუმცა სფეროს წარმომადგენლები უძრავი ქონების ტენდენციას მაინც დადებითად აფასებენ. ყოველ შემთხვევაში, უკან არის მოტოვებული ის დრო, როდესაც დეველოპერები გაკოტრების საფრთხეზე საუბრობდნენ.

ამ ეტაპზე მთავარი პრობლემა ისაა, რომ სამშენებლო სექტორში განხორციელებული ინვესტიციების მოცულობა, პრაქტიკულად, ნულოვან დონეზეა. შედარებით მცირე და საშუალო დონის პროექტები, რომლებიც 2020 წელს უნდა განხორციელებულიყო, სრულად შესრულდა. დიდ პროექტებში თანხის ჩადებისგან კი ყველა თავს იკავებს. ამან მომავალში, შესაძლოა, პრობლემები გააღრმავოს.

სწორედ ინვესტიციების ნაკ-

ლებობაზე საუბრობს საქართველოს მენაშენთა ასოციაციის ხელმძღვანელი და კომპანია „არსის“ დამფუძნებელი ირაკლი როსტომაშვილი.

„ბოლო პერიოდში პანდემია ჩვენს სექტორში არ იგრძნობა, მობილობა აღდგენილია და რაიმე დამბრკოლებელი რეგულაცია არ არის ქვეყანაში. ყველაზე მეტი პრობლემა არის ინვესტიციები, რომლებიც პრაქტიკულად ნულის ტოლია. მიუხედავად ამისა, უძრავი ქონების ბაზარზე ზრდა ნამდვილად არის, 2020 წელს ვერც შევადარებთ, რადგან ეკონომიკა ჩაკეტილი იყო.“

2021 წელს გაიყვინა ის ბინები, რომელთა რეალიზაცია შარშან იგეგმებოდა, უზრალოდ, ელოდნენ კონკრეტულ დროს. ეს არ ნიშნავს, რომ მდგომარეობა გამოსწორდა, თუმცა უკეთესობა არის, – განაცხადა ირაკლი როსტომაშვილმა „კომერსანტთან“ და დასძინა, რომ უძრავი ქონ-

ების ბაზარზე განსაკუთრებით დადებითად იმოქმედა შეღავათებმა, რომლებიც დეველოპერულ სექტორს პანდემიურ პერიოდში დაუწესდა. თავის დროზე, მთავრობის ამ ინიციატივამ სექტორში მასშველი რგოლის ფუნქცია შეასრულა.

დადებით ტენდენციებზე გამახვილა ყურადღება ბიზნესმენმა გეგი ქელბაქიანმა. მისი აზრით, სექტორმა სხვა ბიზნესებთან შედარებით ურთულესი გამოწვევები უკეთესად გადალახა.

„პლუსი იყო ის, რომ სამშენებლო სექტორი არ გაჩერებულა და მუშაობის შესაძლებლობა გვქონდა. თუ შევადარებთ იმ სექტორებს, რომლებიც მთლიანად დაიხსურა, ბუნებრივია, ჩვენ უკეთეს სიტუაციაში ვიყავით. მაგრამ პანდემიამ უარყოფითი გავლენა ჩვენზეც იქონია“, – აღნიშნა ბიზნესმენმა.

რაც შეეხება საგარეო გამოწვევებს, სამშენებლო კომპანია NCC-ის გენერალური დირექტორი პირველ ადგილზე გლობალურ ინფლაციას ასახელებს.

„გლობალურმა ინფლაციამ პროდუქციაზე ფასები გაზარდა. დღეს ვეროსა და დოლარში მასალების ლიბრულიება გაზრდილია 20-30%-ით, რასაც ლარის კურსით გამოწვეული გაძვირება დაემატა და, რა თქმა უნდა, ამან ნეგატიური გავლენა იქონია. შესაბამისად, რაც უფრო მეტი კონტრაქტი პქონდა მოგებული კომპანიას პანდემიამდე, მით უფრო რთულ ვითარებაში აღმოჩნდა. საუბარია ისეთ პროექტებზე, რომლებიც იმპორტულ მასალებზეა დამოკიდებული“, – განაცხადა ქელბაქიანმა და დასძინა, რომ მიუხედავად ამისა დეველოპერებმა მნიშვნელოვან გამოწვევებს თავი მაინც კარგად გაართვეს.

იკა ბაძრაძე

9 წელიწადში საქართველოს საგარეო ვალი 393 პროცენტით გაიზარდა

საგარეო ვალის ზრდა, ინფლაცია, რეფინანსირების განაკვეთი, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, საარსებო მინიმუმი და უმუშევრობა – ძირითადი ფაქტორებია, რაც 2021 წლის ეკონომიკური მდგომარეობის განმსაზღვრელს წარმოადგენს. „საერთაშორისო კვლევებისა პროგნოზირების ცენტრის“ ვიცი პრეზიდენტმა, ეკონომიკის დოქტორმა, ფინანსისტმა ნიკა შენგელიამ „კომერსანტთან“ დეტალურად განმარტა, თუ რა შედეგით დასრულდა 2021 წელი საქართველოს ეკონომიკისთვის და როგორი იყო „ქართული ოცნების“ მმართველობის 9-წლიანი პერიოდი სხვადასხვა ეკონომიკური პარამეტრის მიხედვით.

ნიკა შენგელიამ განსაკუთრებული აქცენტი საგარეო ვალზე გააკეთა და აღნიშნა, რომ 9 წელიწადში აქვს მაჩვენებელი 393%-ით არის გაზრდილი.

„სახელმწიფო საგარეო ვალის მოცულობამ 2021 წელს 10.4 მლრდ აშშ დოლარი (32.6 მლრდ ლარი) შეადგინა, რაც მშპ-ს 59.6%-ია. აქედან სამთავრობო სექტორის ვალია 7.7 მლრდ აშშ დოლარი, ეროვნული ბანკის ვალდებულებები – 965.7 მლნ აშშ დოლარი, სახელმწიფო საწარმოების ობლიგაციები 542.1 მლნ აშშ დოლარი, სახელმწიფო საწარმოების სესხები კი 1.2 მლრდ აშშ

დოლარია. ეროვნული ბანკის თანახმად, საქართველოს წმინდა საგარეო ვალია, 12.9 მლრდ აშშ დოლარი (40.4 მლრდ ლარი) შეადგინა, რაც ბოლო ოთხი კვარტალის მშპ-ს 73.8%-ია. აქედან, სახელმწიფო სექტორის წმინდა საგარეო ვალი 6.3 მლრდ აშშ დოლარია (19.8 მლრდ ლარი), რაც მშპ-ს 36.1%-ს შეადგენს.

ამ მონაცემებს თუ შევადარებთ 2012 წლის მონაცემებთან როდესაც ქვეყნის სახელმწიფო ვალი 6,6 მილიარდი ლარი იყო, ვხედავთ რომ ბოლო 9 წლის განმავლობაში საგარეო ვალი 393%-ით გაგვიზარდა“, – განმარტა ნიკა შენგელიამ.

რაც შეეხება ინფლაციას, როგორც ფინანსისტი აღნიშნავს, ინფლაცია დაჩქარებულია ბოლო 10-წლიან მაქსიმუმამდე, კერძოდ ბოლო 5 თვეს აღირიცხება ორნიშნა მაჩვენებელი. ძირითადად გაძვირებულია სურსათი, რაც მოწყვლად ფუნებს მძიმე მდგომარეობაში აყენებს. ცნობილია, რომ საქართველოში შინამეურნეობების სამომხმარებლო დანახარჯების 40%-ზე ცოტა მეტი სწორედ სურსათზე მოდის.

2021 წლის ნოემბრის მდგომარეობით, ინფლაცია 12,5%-ით განისაზღვრა.

ფასები გაზრდილია შემდეგ პროდუქტებზე: ზეთი და ცხიმი + 27.7%, ბოსტნეული

მამუკა გობაჩია:

სააკაშვილი ტყუილად არ ამბობს, ჩემი ცოლი ციხეში უნდა იჯდეს!

(მესამე გვერდიდან) სირაქლელების ფერმა 250-300 სირაქლეებით, იარაღის კოლექცია - პატარა „ბერტა“ და ოპტიკური თოვები, რომელიც შემდეგ ჰქონდათ გიგი უგულავას და გია გენაძეს. მის მიერ დაწერილ ამ ჩამონათვალში არ წერია, მაგრამ მითხრა, რომ დაიკარგა მეტყვე აბაშიძის საგვარეულო ქამარ-ხანჯლები და მატახელას ტიპის თოვების კოლექცია, რომელიც რამდენიმე მილიონი დოლარი ღირდა.

- თავისთავად საინტერესოა, ასლან აბაშიძემ როგორ დააგროვა ეს ქონება, მაგრამ ასევე საინტერესოა სად წავიდა შემდეგ ეს ქონება? გარდა იმისა, რომ წინა ბურჯანაძე და ირაკლი კოდუა დაადიოდნენ აბაშიძის ბრონირებული მერსედესით და იარაღის ნაწილი მისაკუთრეს უგულავამ და გენაძემ...

- ეს ყველაფერი გაიყიდა! სააკაშვილმა ამ ქონების დიდი რაოდენობა თავის სიმამრს გადასცა. მაგალითად, რამდენიმე ცალი ვერტმფრენი, ასევე „ჰამერები“. უბრალო ინჟინერი იყო და დღეს მილიონერია ბატონი ედვარდ რულოვი. შეიძლება კატარლებიც იქ იყოს. ქონების ის ნაწილი, რომელიც არ იძებნება, ვფიქრობ, რომ გაყიდულია ბიუჯეტის გვერდის ავლით. აუცილებლად უნდა არსებობდეს დეკლარაციები, უნდა არსებობდეს ტვირთის განბაჟების დოკუმენტები. მე დარწმუნებით ვიცი და იყო მაშინ ამაზე საუბარი, თვითონ ზურაძე ამას ამბობდა, რომ ძირითადი სიმდიდრე და მათ შორის 18 „ჰამერი“ თავისი ასაწყობი საამქროთი და მარაგნაწილებით, ასევე ვერტმფრენები გაჩუქებული იყო სააკაშვილის სიმამრზე, რომელიც შემდეგ ყიდდა. ყველაფრის პოვნა შეიძლება და ეს დამოკიდებულია პროკურატურის მუშაობაზე.

- საერთო ჯამში, რა რაოდენობის ქონება არის დაკარგული?

- ეს არ იყო მარტოოდენ აბაშიძის ქონება. გარკვეული ნაწილი არის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის, ნაწილი კი აბაშიძის კუთვნილება. ეს კატარლები სასაზღვრო პოლიციისთვის უნდოდა, აბა რაში სჭირდებოდა 20 ცალი სწრაფმავალი კატარლა? დიდი ალბათობით, აქ საუბარია მილიარდ ნახევარი დოლარის ღირებულების ქონებაზე და კიდევ რამდენია გატანილი არავინ იცის. სააკაშვილმა ტყუილად კი

არ თქვა, რომ ჩემ გვერდით ჩემი ცოლი უნდა იჯდესო. ეს ისეთი იდიოტია, კი ვერ ფიქრობს, რა თქვა. ის ადამიანი არ არის, არასოდეს მას ადამიანად არ ვთვლიდი!

ესაუბრა თამთა ძარჩავა

ასლან აბაშიძის „ჰამერი“

და ბალჩუელი + 26.2%, პური და პურბროდუქტები + 20.4%, რძე, ყველი და კვერცხი + 17.9%, შაქარი და ტკბილეული + 17.4%, თევზი + 16.1%, ხილი + 15.5%, უალკოჰოლო სასმელები + 13.6%, ხორცის პროდუქტები + 10.7%, ყავა, ჩაი და კაკოა + 6.9%

2021 წელს სურსათი და უალკოჰოლო სასმელი 17%-ით, ტრანსპორტი 20%-ით და კომუნალური ხარჯები 11.5%-ით გაიზარდა.

„ინფლაციის ზრდის მიხედვით, საქართველო რეგიონში მე-2 ადგილზეა თურქეთის შემდეგ, მსოფლიოში - მე-16 ადგილზე. 2012 წლის მონაცემებით, წლიური ინფლაცია 2,5%-ის ფარგლებში იყო. სახეობა 47%-იანი ზრდა. აქვე შეგახსენებთ რომ ბოლო ათი წლის განმავლობაში ინფლაცია ყველაზე მაღალი - 7% მხოლოდ 2019 წელს იყო. ასევე არასასარბილო სფეროს მონეტარული პოლიტიკა. რეინფლაციის განაკვეთი 10,5 %-ია, 2008 წლის შემდეგ ლარი ასლა ყველაზე მეტად ძვირი ღირს. რეინფლაციის განაკვეთის სიდიდით თურქეთის შემდეგ რეგიონში მეორე ადგილზე ვიმყოფებით“, - განაცხადა ნიკა შენგელიამ.

მისი შეფასებით, საარსებო მინიმუმი ის სოციალური ორიენტირია, რომელსაც მთავრობა ხელფასების, შემწეობების, სტიპენდიებისა და სხვა სოციალური დახმარებების განსაზღვრისათვის გამოიყენებს და მისი ზრდა იმის მაუწყებელია, რომ ქვეყანაში ცხოვრება ძვირდება და არსებობს მინიმალური დონის შენარჩუნებისათვის მეტი თანხა საჭირო, ვიდრე წარსულში.

შენგელიას თქმით, ინფლაციის დონის ზრდამ ქვეყანაში ცხოვრების ღირებულება გაზარდა. 2021 წელს შრომისუნარიანი მამაკაცის საარსებო მინიმუმი 195 ლარიდან 224 ლარამდე გაიზარდა.

2021 წელს რეკორდულად გაიზარდა საარსებო შემწეობის მიმდებარე ოჯახების და მოსახლეობის რაოდენობა. სოციალური მომსახურების სააგენტოს ინფორმაციით, ნოემბერში შემწეობა 637 747 მოქალაქემ და 172 886 ოჯახმა მიიღო, რაც ქვეყნის მოსახლეობის 17.1%-ია. სიღარიბის აბსოლუტურ ზღვარს ქვევით კი მოსახლეობის 21.3% იმყოფება. 2021 წლის III კვარტალში საქართველოში უმუშევრობის დონე 2.5 პროცენტულ პუნქტით, 19.5%-მდე გაიზარდა.

დღეის მდგომარეობით, რეგიონში უმუშევართა რაოდენობით პირველად

გილზე ვიმყოფებით, ხოლო მსოფლიოში მე-10 ადგილი გვიკავია.

რაც შეეხება პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებს, როგორც ფინანსისტი აღნიშნავს, საქართველოში 2021 წლის ბოლო 9 თვეში 728,4 მილიონი დოლარის ინვესტიცია შემოვიდა, აღნიშნული პანდემიამდე 2019 წლის მაჩვენებელ ანალოგიურ პერიოდში 24%-ით ჩამოუვარდება.

„გასათვალისწინებელია, რომ ინვესტიციების უდიდესი წილი რეინვესტირებაზე მოდის და ახალი ინვესტიციები ქვეყანაში ნაკლები შემოდის. ცნობისათვის, ბოლო 8 წლის განმავლობაში ყველაზე მეტი ინვესტიცია 1980,8 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით 2017 წელს შემოვიდა და მას შემდეგ გვაქვს კლება. ასევე შეგახსენებთ, რომ 2013 წელს ქვეყანაში 103,22 მლნ აშშ დოლარის ინვესტიცია იყო შემოსული. ინვესტიციების შემოდინების საგანგაშო კლება სახეობა.

ამასთან, ემიგრანტების მხრიდან 2021 წლის ნოემბრის ჩათვლით ქვეყანაში ჩამორიცხულია 2,1 მილიარდი აშშ დოლარი, სავარაუდოდ, ეს მაჩვენებელი წლის ბოლოსთვის შეიძლება მილიარდ ლარს მიაღწევს.

ეს ის თანხაა, რომელიც ჩვენ ეკონომიკას 14%-მდე აგენერირებს და მოთხოვნის ზრდას უწყობს ხელს. თუ გადავხედავთ, სტატისტიკურად ემიგრანტებმა გაცილებით მეტი თანხა შემოიტანეს ქვეყანაში ბოლო 9 წლის განმავლობაში ვიდრე ეკონომიკური გუნდის პოლიტიკამ ინვესტიცია მოიზიდა“, - აღნიშნა „კომერსანტთან“ ნიკა შენგელიამ.

რაც შეეხება საგარეო ვაჭრობას, 2021 წლის იანვარ-ნოემბერში საქართველოში საქონლით საგარეო სავაჭრო ბრუნვა 12,8 მილიარდი დოლარი შეადგინა, რაც გასულ წელთან შედარებით 25.1%-ით მეტია.

10 თვეში ექსპორტი 26.7%-ით გაიზარდა და 3.8 მილიარდი დოლარი შე-

ადგინა, ხოლო იმპორტი 24.5%-ით, 8.9 მილიარდ დოლარამდე გაიზარდა.

საქართველოს უარყოფითმა სავაჭრო ბალანსმა იანვარ-ნოემბერში \$5.2 მილიარდი შეადგინა, რაც საგარეო სავაჭრო ბრუნვის 40.4%-ია.

როგორც ანალიტიკოსმა განმარტა, აღნიშნული ზრდა ეკონომიკის გააქტიურებასა და საერთაშორისო მიწოდების ჯაჭვის აღდგენაზე მიუთითებს.

რაც შეეხება ეკონომიკური ზრდის დინამიკა, 2020 წელს პანდემიის პერიოდში ქვეყნის ეკონომიკა 6,8% ით შემცირდა. მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ) მოცულობამ 49,2 მილიარდი ლარი დოლარებში კი 15,8 მილიარდი აშშ დოლარი შეადგინა.

მშპ ერთ სულ მოსახლეზე 13234 ლარი (4255 დოლარი) აღირიცხა!

საქსტატის მონაცემებით, 2021 წლის პირველი სამი კვარტლის მონაცემებით მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობამ 43 მილიარდი ლარი შეადგინა, რომელიც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელზე 7,7 მილიარდი ლარით მეტი იყო. წინასწარი შეფასებით, ათი თვის ეკონომიკური ზრდის საშუალო მაჩვენებელი 10,5% ია.

შენგელიას შეფასებით, 2021 წლის ეკონომიკური ზრდის ორნიშა ეფექტის მთავარი მიზეზი გასულ წელს დადასტურებული 6,8%-იანი შემცირებაა. აღნიშნული ორნიშა ზრდა რომ მომხდარიყო პანდემიური პირობების გათვალისწინების გარეშე მხოლოდ მაშინ ვიტყვოდი, რომ ეს გასაოცარი შედეგი იყო.

მკვეთრი ვარდნის შემდეგ ეკონომიკის ნორმალურ დონემდე აღდგენა გვეჩვენება ორნიშა ზრდად. საბაზისო ეფექტის ფაქტორის გათვალისწინებით 2021 წლის შედეგი ეს არ გახლავს ეკონომიკის პირდაპირი გაგებით ზრდა, ეს უფრო შეზღუდული ეკონომიკის აღდგენა და გასული წლის ნეგატიური შედეგების გამოსწორება და განეიტრალება.

აქედან გამომდინარე, როგორც ფინანსისტი ასკვნის, 2022 წელს მაღალი ალბათობით ორნიშა ეკონომიკური ზრდა სამწუხაროდ ვერ მოხდება.

მარი ჩიტაია

სააგენტოს სარეგისტრაციო დეველოპმენტები

დეველოპმენტები, ეკონომიკური და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტომ იძულებით გადაადგილებულ პირებს მინისტრატორები გადასცა.

სააგენტოს დირექტორის ბესარიონ სიმონიშვილის განცხადებით, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა დაეხმარება მათ საკუთარი საქმიანობის წამოწყებასა თუ გაფართოებაში.

„ჩვენს მთავარ მიზანს სახელმწიფოს მიერ საცხოვრებელი უზრუნველყოფილი იძულებით გადაადგილებული ოჯახების ინტეგრაციის ხელშეწყობა და მათთვის შემოსავლის წყაროს გაჩენა წარმოადგენს. არაერთი წარმატებული მაგალითი გვაქვს, როცა ჩვენი დაფინანსებული დეველოპმენტები და ეკონომიკური უკვე თავად ხდებიან დამსაქმებლები“, - აღნიშნა ბესარიონ სიმონიშვილმა. ბოლო ორი წლის განმავლობაში სააგენტომ საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სხვადასხვა პროგრამის ფარგლებში, ჯამში, 1000-ზე მეტი დეველოპმენტი უკვე დააფინანსა და ეს პროცესი მომავალში კიდევ უფრო აქტიურად გაგრძელდება.

თამარ ბაბუნია: მედიკამენტების

ბერაბი კლინიკის აქტიურობა და კომერციული უკუაღმართი პოლიტიკის მინისტრის პირველი მოადგილე თამარ ბაბუნია კოვიდ კლინიკების ხელმძღვანელებს შეხვდა. შეხვედრაზე ახალი შტაბი ომიკრონი და სამედიცინო დაწესებულებების მზაობა განიხილეს.

საუბარი შეეხო კოვიდის საწინააღმდეგო ახალი პრეპარატების დანერგვას. მინისტრის პირველმა მოადგილემ აღნიშნა, რომ ახალი ტალღისთვის ჯანდაცვის სისტემა მზად არის, თუმცა ამავე დროს მთავარ იარაღად კვლავ ვაქცინაცია და ბუსტერ დოზის გამოყენება რჩება.

„არის ახალი გამოწვევები, კოვიდის მართვის პროცესში, მსოფლიო დღეს უკუაღმართი ომიკრონის ახალი ტალღას. კლინიკებთან ვისაუბრეთ მათი მზაობის თაობაზე იმასთან დაკავშირებით, თუ რა გამოწვევებს შეადგენს. დღეს სახანძროდ კლინიკების დატვირთვა არ არის მაღალი, მთლიანი უზრუნველყოფის დაახლოებით ნახევარი არის დატვირთული. მზაობა კვლავაც რჩება მაქსიმალური, პერსონალი მზად არის, ახალი პროტოკოლი მოქმედია, მედიკამენტების მარაგი კლინიკებს აქვთ და ვფიქრობ, რომ ყველაფერზე მზადებული სვედებიან იმ გამოწვევებს, რაც შესაძლებელია ახალი შტამის გავრცელებას უკავშირდებოდეს...“

საქართველოში პაპსინის ბუსტერი დოზით ასრილია 77 000-ზე მეტი ადამიანი

დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის ცნობით, 5 იანვარის მონაცემებით სულ ჩატარებულია 2 528 030 აცრა.

სულ მცირე 1 დოზით ვაქცინირებულია 1 292 888 ადამიანი - 18 წლის ასაკის მოსახლეობის 45.0%. სრულად ვაქცინირებულია 1 156 606 ადამიანი - 18 წლის ასაკის მოსახლეობის 40.3%. ბუსტერ დოზა გაკეთებული აქვს 77 125 ადამიანს. 4 იანვარს აიცრა 7 191 ადამიანი.

ამ რამდენიმე დღის წინ მიმდინარე მხარეებში, ცნობილი ძარბაზი პატრიოტი, ეროვნული იდეის ერთგული და თავდადებული კაცი. ამასთან ერთად, წინასწარ დიდი მომხარებელიც არის, თუმცა თვითონ არ წინასწარ განმარტავს სახელს. მისი მხარეა სხვათა ნაწილისა. მისი მხარეა სხვათა ნაწილისა. მისი მხარეა სხვათა ნაწილისა.

ესილი ქართველთა მიმართ, როგორ უნდა დაიხვეწოს, რომ ილიას არც სტუმრად უყვარდა სიარული და არც თეატრში მისვლა-მოსვლით იკლავდა თავს. ეს იმის ბრალი იყო, რომ მუსიკა არ ესმოდა, უფრო სწორად, სმენა არ ჰქონდა. ცოტა მეტს რომ დაელოდა, აეშლებოდა სიმღერის საღერდელი, მაგრამ ვერაფერს ახერხებდა“ (გვ. 86).

რა ჭკუა უნდა მოსთხოვო ამის დამწერსა და მის გადმომწერს!
ილია ჭაჭავაძის სტუმრობა მთელი მოვლენა იყო საქართველოს იმ სოფლის, ქალაქისა თუ რეგიონისათვის, სადაც ის ჩავიდოდა. მასთანაც სტუმრობდნენ იმ დროის ღირსეული კაცები. კაცი თუ სრულ ჭკუაზე და განათლებაც ხელს უწყობს, რაღა ვილაყ გავ-

სელს გამართავდა. მოკლედ, ერთი ლაზღან-დარა, თითქმის უსაქმური კაცი იყო. „ილიას უყვარდა ასეთი ტიპები, რაც სოსიკოს შელაზღანდარების საშუალებას აძლევდა“, - იგონებდა, ალბათ, ბალახაშვილი და თავის წიგნში აღნიშნავს ლაშა იმედაშვილი.

დიდ ილიას უსაქმური და ლაზღანდარა კაცები უყვარდა, თურმე, და მათთან მეგობრობდა! ახლა, რაც ენაზე მომადგა იმას ვიტყვი: ვაი თქვენს პატრონს, სამსონ და ლაშა!

ილია ჭაჭავაძე დღენიადაც იმას უყვარდა და ერს, რომ „კეთების ცოდნა“ (ილიას ტერმინია!) შეიძინეთ, რადგან წინათ თუ სმლით მოდიოდა მტერი, ქართველიც ხმაღს ახვედრებდა და თავს იცავდა; ახლა მტერი სმლით აღარ მოდის, ცოდნითა და სახელს-

ხდარან ფრანგები, თუ იტალიელები. ეს არ იყო ილიამ, ხომ? ამიტომ დაეთანხმა იმ სულელ სოსიკოს, არა?

რა უნდა გითხრა: ან ჭკვიანი მტერი ხარ, ან სულელი მოყვარე! სხვას, ამჯერად, ვერაფერს გეტყვი.

ახლა ერთ „მბავსაც“ გაგაცნობთ ამ ენ. წიგნიდან და საბოლოო შეფასებასაც გავაკეთებ.

მკითხველს ვთხოვ, მოთმინება მოიკრიბოს და ყურადღებით წაიკითხოს ის, რაც ახლა. იმედაშვილის წიგნიდან უნდა ამოვწერო.

„ამ აბუხარმა სოსიკომ დაპატიჟა(!) ილია ოპერაში. იმხანად სოსიკო თეატრის დასში ირიცხებოდა მეზარაზენად და ამიტომ ზედმეტსახელად ბარაბანჩიკს ეძახდნენ.

— ილია, დღეს საღამოს ოპერაში მობრძანდით, „ტრავიატას“ თამაშობენ, გამოჩენილ იტალიელ მომღერლებს მოისმენო.

— კარგი, სოსიკო, წამოვალ, მხოლოდ ერთი პირობით, საჩუკვა მომეცი, ამისრულთ, რაც დაგავალთ.

— ბატონი ბრძანდებით, თქვენი ყურმოჭრილი ყმა ვიყო.

— მაშ, აბა, როდესაც ორკესტრი მიწყნარდება და მომღერალი ქალი სიმღერის ემსხვი შევა, რაც ძალი და ღონე გქონდეს, ბარაბანს დაჰკა მაგრად.

— ბატონი ბრძანდებით, მაგაზე ადვილი რა არის“ (გვ. 87)

მეტს ველარ გავაგრძელებ, მხოლოდ გეტყვით, რომ ილია თურმე პარტერის პირველ რიგში იჯდა, მარტოდმარტო! ოპერაში მარტო ვინ დადიოდა, ვინმე ბოგანოს გარდა, ბოგანოები კი პარტერის პირველ რიგში არ ისხდნენ. ეს ისე, გადავუხვიე, უნებურად. მოკლედ, სოსიკომ დავალეა უნაყოლოდ შეასრულა, ატყდა და რა ატყდა სკანდალი და საოპერო სპექტაკლი ჩაიშალა.

გესმით, რას კადრულობს ეგ იმედაშვილი?

რა არის ის შიშოვანი ილია ნაბოლ-ვარი, უძიდავანი სიბრძნე თუ... არა, არა! არცატი. ის არის გამოჩენილი პოეტი ნაბოლ-ვარი, რომელიც ყაბაღდათში იმედაშვილის დაპატიჟებით სრულდება. მის არ უნდა ახსნავდეს სათაყვანისმცემი ისტორიული პიროვნება, მან არ უნდა იცოდეს საკუთარი წარსული და არაა უნდა ახსნავდეს ეროვნული ღირსეულებასა და წეს-ჩვეულებას, რათა ადვილად გადააბძვიონ იგი უსახურ ბარბად და სამოვარზო მიშვილულ ნახიარად.

ხალხს შეუცვალეთ ჭკუაში ილიის ღირსეულებები ყალბი ღირსეულებებით, თუ გსურთ თქვენს ჭკუაზე ატაროთ იგი, - მოძღვრავდა აღენ დალესი თავის ემისრებს. ამგვარი ემისრები ბევრია ჩვენში, ზოგჯერ წარმატებასაც აღწევენ.

ბრიყვებში ინტელექტუალად შერაცხილ-მა, ავად ცნობილმა ლევან ბერძენიშვილმა არ თქვა ამ რამდენიმე წლის წინ, მე ილია ჭაჭავაძის, როგორც მწერალს არ ვიცნობ! აბა, რა ბაბახალი იცნობს, ნეტავი? მაგრამ საქმე ის კი არ არის, ის იცნობს თუ არა ილია ჭაჭავაძეს, როგორც მწერალს, არა! ეჭვის ბოროტი თესლი ხომ ჩააგდო, იმ იმედით, რომ სადღაც მაინც გაღვივდება იგი. ასევე ინტელექტუალურად მიჩნეული როსტომ ჩხეიძე ანა გულდაგულ არ იბრძოდა გიორგი სააკაძის ძეგლების დანგრევისათვის? სხვათა დასახელებაც შეიძლება.

ამ ეროვნულ „მოღვაწეებს“ ქართველთა გულუბრყვილობისა და მესხიერების დევიციტის იმედი აქვთ? ამაოდ! მაგრამ დღევანდელი ეროვნული ნიჰილიზმი ნამეტნავად გალალდა ჩვენში და თუ არ გავეცადინდით, მალე ქართველობა სამარცხვინო გახდება ჩვენი შთამომავლობისათვის. ამის სიმბოლოები სრულად აშკარაა!

რატომ ძმებო, შვილებო და შვილიშვილებო, რატომ? რამ შეგაძულათ ქართველებს საქართველო? ამას ტიროდა დიდი ვაჟა და ეს გაგვიხდა ჩვენც სატირლად.

როგორც ჩანს, მარტო ტირილი და გულის ფხანა საქმეს არ შევლის, როგორც დიდი ილია გვეუბნებოდა, ფხანა ქვეშა იცის, ნუ გავიქვიცინებთ გულს, ბასრი მახვილით მოვიკვეთოთ ქვეცის კერები!

ზურაბ ცუცქერიძე, პუბლიცისტი, საქართველოს ბანათემატის მენეჯერიათა აკადემიის წევრი, იაპოზ გოგაბაშვილის პრემიის ლაურეატი

გამოჩენილი „ბოროტი უპიცობა“

ქართველები, თუ გათახსირებული კაცის სულელურ ჩანაწერებს გამოამზეურებს, იაკობ განსვენებულის მოგონებებს გამოიყენებს, რომელიც ილიას თანამედროვე და საქმით დაკავშირებული ახლობელი იყო. მას ილიას ლხინი აქვს აღწერილი და ისიც აღწერილი, რომ მას ნამდვილად ჰქონდა მუსიკალური სმენის დეფიციტი, ამიტომ სუფრასთან მომღერლებს კარგ პარტნიორობას ვერ უწევდა და, ეს გვიშლის ხელს სტუმრად სიარულსა თუ მასპინძლობაში? მეტსაც ვიტყვი: აკაკი წერეთლის ვაჟს ალექსისაც არ შეეძლო სიმღერა, შინაგანი სმენა აკლდა, მაგრამ სხვათა სასიმღერო ტალანტის უბადლო შემფასებელი იყო. სწორედ მასთან მიჰყავდათ არა უფრო და ევროპულ არისტოკრატებს შესაფასებლად თავიანთი შვილები!

არც თეატრში მისვლა-მოსვლით იკლავდა თავსო, - ეს იმ ვიგინდარა ენ. ბალახაშვილმა თუ დანერა, დღევანდელმა მწერალმა უნდა გაიმეოროს? „თეატრში მისვლა-მოსვლა“ რა უბედურებაა, მაცოდინა ნეტავი! იმის თქმა გინდა, ლაშა ბიძია, რომ ილიამ თეატრის ყადრი და მნიშვნელობა არ იცოდა? ის მაინც არ გაგიგია, რომ მან, ივანე მაჩაბელთან ერთად, შექსპირის დიდებული პიესა თარგმნა? არც ის იცი, როგორ გულშემატიკვრობდა ქართულ თეატრს? აბა, მარტო სამსონის ბოროტი ნაბუჭტურევი იცი? არა მგონია!

„ერთხელ მაინც დაითანხმეს ოპერაში წასვლაზე. ეს მოახერხა ვინმე სოსიკო ბაქრაძემ“ (გვ. 86).

ახლა არ იკითხავთ ვინ იყო (თუ იყო?) სოსიკო ბაქრაძე? ერთი ქარაფშუტა კაცი, რომელსაც მუდმივად საჭე არასტოდეს ჰქონია: ერთ დღეს ბანკში მუშაობდა, შემდეგ ცირკში გადაინაცვლებდა ჯამბაზად, მერე კარუ-

ნო იარაღებით მოდის და თუ ჩვენ ასეთივე იარაღით არ დავხვდით, გადაგვთელავენო. ვისაც ილიას საპროგრამო სიტყვა წაუკითხავს, რომელიც მან წინამძღვრისთანავე არის სამეურნეო სკოლის გახსნაზე წარმოსთქვა, თუ გონებადამინდული ან მტრობით აღვსილი არ არის, როგორ უნდა თქვას, ილიას საქმიანი კაცები არ უყვარდა და ლაზღანდარებთან მეგობრობდაო. შე „კაკი კაცო“, ისე რამ გადაგრია, ქართველთა განათლებაზე გადაგებული მოღვაწე „ლაზღანდარების“ მეგობრად გამოაცხადე! ლაზღანდარების მეგობარი კი არა, ილია ჭაჭავაძის თავისი ეროვნული კუთვნილება კი არ სცოდნია, თურმე!

„ილიამ უცნო ნების არ იცოდა. მართალია, ამაზე სწუხდა, მაგრამ გამოსასწორებლად არაფერს ცდილობდა“, - წერს ამ ენ. წიგნის უბედური ავტორი, - ერთხელ სოსიკომ, ნარდის თამაშის დროს ასეთი რამ უთხრა:

— ილია, ეს სომხური მაინც შეისწავლე, ნახევარი გვერდი ხომ მაინც სომხისა მოგდევს.

— მერე, რომელ ფილოსოფიურ ტრაქტატებს წავიკითხავ მაგ ენაზე? ბაზარში კი მე არ დავდივარ - მოჭრა ილიამ და კამათლის გაგორება განაგრძო“ (გვ. 87).

ხედავთ, დასთანხმებია ილია იმ სულელ სოსიკოს. იმ უტყინო სოსიკოს ველარაფერს გავაგონებ, მაგრამ ამ „პატივცემულ“ ლაშას ვეტყვი: ბიჭო, ილიას დედა თავად ბებურიშვილის ქალი იყო. მამამისმა გრიგორიანული სარწმუნოება თუ მიიღო, ეს იმიტომ, რომ პირველი გილდიის ვაჭრების წინამძღვრად იყო, სომხური ქრისტიანობა მიიღო, თორემ სომეხი კი არ გამხდარა, ისე, როგორც ქართველი კათოლიკეები არ გამ-

გაკვირვებულმა შევხედე.

ეს წიგნი ერთი ჩემი ნათესავის სახლში ვნახე, დაინტერესდი და წავიკითხე, ნეტავი არ წამეკითხაო, - მიხარა მეგობარმა, - ამაზე მეტი მკრეხელობა არც წამიკითხავს და არც გამიგონიაო. რა წერია ასეთი-მეთქი. რაღა რა, ილია ჭაჭავაძეა გალანდლულიო.

გამიკვირდა. გადავშალე და 2012 წელს გამოუცია ეს წიგნი „ბაკურ სულაკაურის გამოცემლობას“. ჩემი გაკვირება გაოცებად იქცა. ნუთუ?

— რამდენიმე ცნობილ ლიტერატორს მივაკითხე, ჩემი აღმფრთხილება გამოვხატე და ვთხოვე წაეკითხათ და აზრი საჯაროდ გამოეთქვათ, მაგრამ, აბა! არც წაიკითხეს! გვარებიც დამისახელა, მაგრამ არ ვამხელ, დიდ პატივს ვცემ თითოეულ მათგანს და, იმიტომ! არ ვიცი, თავი არ გაუყადრეს წიგნის ავტორს, თუ უმნიშვნელოდ მიიჩნიეს მავანის მკრეხელური მოსაზრება უდიდეს ქართველ ერისკაცსა და წმინდანზე! - გულსტკივილით შემომჩვილა მეგობარმა.

დამიტოვე-მეთქი, ვუთხარი, შეძლებისდაგვარად გამოვეხმაურები, თუმცა ნამეტნავად დაგვიანებული კი არის ცხრა წლის წინ გამოცემულ წიგნზე აღმფრთხილების გამოხატვა-მეთქი.

დამიტოვა და წავიკითხე. მართლა ძალიან დამწყდა გული, რადგან, როგორც გავიგე, ავტორი ერთობ ცნობილი ლიტერატორის შვილი და კიდევ უფრო ცნობილი ქართველი პაპის შვილთაშვილი ყოფილა. ამიტომ ვერ დავიჯერებ, რომ მან არ იცოდეს ილია ჭაჭავაძე, ერის მამა და მოძღვარი, რომელმაც მონაწილეობა მიიღო სიკვდილით დასრულა ამქვეყნიური ყოფა და არსებობა განაგრძო როგორც ქართველმა წმინდანმა. „ილიას მკვლევებს რომ შესძლებოდათ, საქართველოსაც მოჰკლავდნენ“-ო; „ფურთხის ღირსი ხარ შენ, საქართველო“-ო; „წინამართან რომ მოჰკლეს ილია, მაშინ ეპოქა დასრულდა დიდი“-ო. ასე გამოვეხმაურენ თანამედროვეები უდიდესი ქართველი მოღვაწისა და ჭეშმარიტი ეროვნული მოძრაობის მებრძოლის, ერთიანი ეროვნული ცნობიერების საფუძვლის ჩამყრელის მკვლევობას.

ილიას მკვლელი გიგლა ბერბიჭაშვილი უსწავლელი კაცი იყო, რომელიც ადვილად გააბრიყვეს ერის მტრებმა. მან თავისი თავი თვითონ გასცა, როდესაც უცხოეთიდან დაბრუნებულმა პენსია მოითხოვა „დიდი დამსახურებისათვის“- ილია ჭაჭავაძის მე ვერსოლოყო. დაიჭირეს და ვერც კი გაიგო, რისთვის მიუსაჯეს დახვრეტა. უსწავლელი იყო, ბნელი...

ამ წიგნის ავტორი ლაშა იმედაშვილი, არამგონია უსწავლელი კაცი იყოს და მისი პუბლიცისტობა თუ ბელეტრისტობა მხოლოდ ბოროტი უვიციობის გამოვლინებად უნდა მივიჩნიო.

წიგნში მეცხრამეტე საუკუნის თბილისური ამბავი (თუ ამბავია) გადმოცემული, რომელიც იმდროინდელ ჟურნალისტს (?) ვილდვ სამსონ ბალახაშვილს „შემოუნახავს“ ლაშა იმედაშვილისთვის.

კარგით, დაეუფვით ილიას თანამედროვე ბალახაშვილმა შემოინახა ის სისულელეები, თითქოს იგი შეესწრო, მაგრამ რა საბუთი აქვს განათლებულ ლაშა იმედაშვილს, რომ ის ვილაც სამსონ ბალახაშვილი ქართველია და არა გაქართველებული მტერი, რომელიც მზაკვრულად ცდილობს ქართველთა სათაყვანებელი ეროვნული ლიდერის სახელის გატყუვას. მან კარგად იცის, რომ ქართველები თავიანთი გამორჩეულადამიანებს არასოდეს აფასებენ, სიცოცხლეში მაინც და შურით ივსებიან, კარგები რატომ გამოგვერევიან ხოლმე ერში, ჩვენზე უკეთესები! რა, ერთი და ორი მაგალითი ვიცი ამისა? განა ამას არ ჩიოდა ვაჟა-ფშაველა ლექსში „გიორგი სააკაძის სურათზედ“: „კარგის დაღუპვა რატომ გვენატრება, ჩემო სამშობლო, ჩემო სიცოცხლე, არ გეკადრება, არ გეკადრება!“

განათლებულმა კაცმა, თუ ის ქართველია და ბოლმითა და შურით არ არის აღ-

ოლიას უნივერსიტეტის პროფესორი პაატა ჩხეიძე ფიქრობს, რომ ევროპელ მონარქებს სიმბოლური მნიშვნელობა აქვთ, ისინი გამოხატავენ სახელმწიფოს წარსულს, აწმყოს და მომავალს, მის ისტორიასა და ტრადიციას, ხოლო პოლიტიკური კრიზისის დროს გადაწყვეტ როლს ასრულებენ. მისი თქმით, მონარქის ინსტიტუტის აღდგენა სამართლებრივად ეს ერთადერთი სწორი გამოსავალია, ხოლო პოლიტიკურად ერის გამაერთიანებელი ფაქტორი უნდა გახდეს.

FOR.GE პაატა ჩხეიძეს ესაუბრა.

პაატა ჩხეიძე: რუსეთმა 1801 წელს ქალაქობრივად გააუქმა საქართველოს სამეფო და სამართალი მოითხოვს, აღდგენს საქართველოს სამეფო!

1801 წლის მანიფესტი რუსეთის იმპერიის მიერ ქართლ-კახეთის სამეფოს გაუქმების შესახებ

— ანალიტიკოსი დავით ზარდიაშვილი მიიჩნევს, რომ საბოლოო ჯამში საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენისთვის აუცილებელია მონარქიის აღდგენა. რამდენად იზიარებთ ამ განწყობას და რა იცვლება, თუკი საქართველოში აღდგება მონარქის ინსტიტუტი?

პაატა ჩხეიძე: სხვაგვარად არაფერი გამოვა. სხვაგვარად, საქართველოს კონსტიტუცია დარჩება მხოლოდ მეოცე საუკუნის პროდუქტად და კავშირს ვერ აღადგენს საქართველოს მრავალსაუკუნოვან სახელმწიფოებრიობასთან. თუკი ვაცნობიერებთ, რომ საქართველო ძველთაძველი სახელმწიფოა, მაშასადამე მისი კონსტიტუცია ცვლადია. თუ იმასაც ვიტყვით, რომ რუსეთმა 1801 წელს ქალაქობრივად გააუქმა საქართველოს სამეფო, ისიც უნდა დავამატოთ, რომ სამართლიანობა და სამართალი მოითხოვს, აღდგეს საქართველოს სამეფო, ოღონდ სახეცვლილი და თანამედროვე პირობებს შესაბამისი. სანამ ეს არ მოხდება, მანამდე ჩვენი კონსტიტუცია ნაკლებად იქნება და არა სამართალზე დაფუძნებული, არამედ მიზანშეწონილობაზე ორიენტირებული, რაც განმსჭვალავს ჩვენს დღევანდელსა და მომავალ, სამართლებრივ პოლიტიკურ ყოფას.

— თუკი ჩვენ ვისაუბრებთ მონარქის ინსტიტუტის აღდგენის აუცილებლობაზე, ასეთ შემთხვევაში მმართველობის როგორი მოდელი შეიძლება იყოს ეფექტური?

— რა თქმა უნდა, კონსტიტუციური, საპარლამენტო მონარქია! ამაზე 1990 წელს წერდა ოთარ ჩხეიძე, სამწუხაროდ, ყური არ უგდეს ძლიერთა ამაქვეყნისათა თუ იმაქვეყნისათა. ასეთი სახელმწიფო მოწყობით მრავალი პრობლემის არიდებას შევძლებდით. შეგვეძლო თავიდან აგვეცილებინა ძმათა შორის დაპირისპირება, სისხლიანი გადატრიალება, სამოქალაქო ომი, აფხაზეთისა და ცხინვალის კონფლიქტები და ტერიტორიების დაკარგვა.

— რასაკვირველია, ძალიან მნიშვნელოვანია აღდგენის ისტორიული ტრადიცია და ასე გააგრძელოს საქართველოს სახელმწიფომ არსებობა, მაგრამ გაუღერდა ასეთი მოსაზრებაც, რომ ერთგვარი სიმბოლური დატვირთვა ექნება მხოლოდ. სამართლებრივ პოლიტიკურ ას-

პექტში რას ნიშნავს მონარქიის აღდგენა?

— განა სიმბოლური დატვირთვა ცოტას ნიშნავს?! სიმბოლოებს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სახელმწიფოს წარსულსა და დღევანდელიაში. ეს კარგად იციან ევროპელმა პოლიტიკურმა მოაზროვნებებმა და პოლიტიკოსებმა და მოხერხებულად იყენებენ კიდევ. ევროპელ მონარქებს სიმბოლური მნიშვნელობა აქვთ, ისინი გამოხატავენ სახელმწიფოს წარსულს, აწმყოს და მომავალს, მის ისტორიასა და ტრადიციას, მაგალითს უჩვენებენ ქვეყნის მოქალაქეებს, ყველაზე დანიშნაურებული ქვეყნის უმაღლესი ხელისუფალი არიან და პოლიტიკური კრიზისის დროს გადაწყვეტ როლს ასრულებენ. სამართლებრივად, როგორც აღვნიშნე, ეს ერთადერთი სწორი გამოსავალია. პოლიტიკურად კი ერის გამაერთიანებელი ფაქტორი უნდა გახდეს.

— როგორ ფიქრობთ, რა რისკებთან შეიძლება იყოს დაკავშირებული მონარქიის ინსტიტუტის აღდგენა და დღეს ამისთვის არის მზად ქართველი საზოგადოება?

— რისკის გარეშე არც ერთი დიდი საქმე არ აღსრულებულა. რისკი მრავალია და უფრო მეტიც გამოჩნდება. რისკებია ქვეყნის შიგნით, მეხუთე კოლონა და რადიკალური პოლიტიკური ძალები, გარეთ — უახლოესი მეზობლები და გლობალისტური ძალები... საქართველო მუდამ მტრიანი ქვეყანა იყო. ხოლო რაც შეეხება საზოგადოების მზადყოფნას, როცა ხალხს შეგვეკითხებით და გონივრულ, განსჯილ პასუხს დავაცვლით, ვნახავთ, რომ მისი მომზადება ამ საქმისათვის შეიძლება ორიოდ წელიწადში, ხოლო თუ რადიკალებსა და ქუჩაში გამოსულ ბრბოს ვკითხავთ, სრულიად გაუგებარსა და მტრულ პასუხს მივიღებთ.

— როცა ვსაუბრობთ ამ ინსტიტუტის აღდგენაზე, ალბათ, უნდა ვისაუბრობთ ოკუპირებული ტერიტორიების ქრილში. სამწუხაროდ, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის თვალსაზრისით რთული ვითარება გვაქვს, სულ უფრო ვწოდებთ აფხაზეთს და ცხინვალს. როგორ ფიქრობთ, რას გვადეგნებს მონარქის ინსტიტუ-

ტის აღდგენა ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ნაწილში?

— თუ საქართველოს ისტორიას დავუჯერებთ და ცდას არ დავაკლებთ, სიმშორის სიხალოვედ გადაქცევას შევძლებთ, მაგრამ ეს ძალზე დიდი და ვრცელი თემაა... ტერიტორიები ჩვენი უფუნურებისა და სულმოკლეობის გამო დავკარგეთ. ტერიტორიების დაბრუნება კი ძნელი და ხანგრძლივი პერსპექტივაა და ისტორიული მომენტის დადგომას უნდა ველოდოთ, როგორც ეს ადრე მომხდარა. ოღონდ, უნდა გვწამდეს და გონივრულად უნდა მოვიქცეთ. შეუძლებელი არაფერია და არა მხოლოდ აფხაზეთს, ცხინვალსა და ახალგორს დავიბრუნებთ, არამედ ტაოკლარჯეთს, საინგილოსა და ლორესაც.

— საერთაშორისო ურთიერთობების სპეციალისტი ირაკლი გოგავა ფიქრობს, რომ საქართველოში მმართველობის რამდენიმე მოდელი შეიძლება იყოს ეფექტური. პირველი ვარიანტი, ეს არის საპრეზიდენტო რესპუბლიკა, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არ იქნა დაფუძნებული კონტროლის უძლიერესი მექანიზმები. მეორე ვარიანტია კონსტიტუციური მონარქია, რომელიც საინტერესო მოდელია, რადგან მონარქის და ნებისმიერი მმართველის მთავარი ფუნქციაა ჩაიბაროს, შეინარჩუნოს, გაამრავლოს და გადასცეს. რომ გადავხედოთ მსოფლიო მონარქიებს და ძლიერ საპრეზიდენტო რესპუბლიკებს, ძლიერი მაკონტროლებელი სტრუქტურებით სწორედ ისინი არიან ყველაზე განვითარებული ქვეყნები...

— თავისთავად, სახელმწიფო მოდელი ვერ იქნება ქვეყნის განვითარებისთვის ერთადერთი და გადაწყვეტილი პირობა. ჩვენ ბევრი ვიბრძოლებთ, სისხლი და ოფლი ვღვარებთ საქართველოს და მოუკიდებლობისათვის, მაგრამ, ალბათ, თავგანწირვა და ერთგულება არ გვეყო. პოლიტიკაში ჩაბმულმა კაცმა უნდა იცოდეს, რომ სამშობლო მისგან თავგანწირვას მოითხოვს და ამისათვის მუდამ მზად უნდა იყოს. ჩვენს პოლიტიკოსებს კი საკუთარი ძალაუფლება უფრო უყვართ და მზად არიან, ქვეყანა შესწირონ ძალაუფლების პროპიეტასა და საკუთარ კეთილდღეობას.

ესაუბრა თამთა ძარჩავა

ოკუპირებული ცხინვალის იზოლაციაში საქართველოს 5 მოქალაქე რჩება

საქართველოს 5 მოქალაქე ახალ წელს ცხინვალის წინასწარი დაკავების იზოლაციაში შევსდა. თითოეულ მათგანს წინასწარი ორთვიანი პატიმრობა ეწ. საზღვრის უკანონოდ გადაკვეთის ბრალდებით აქვს წაყენებული.

ოჯახის წევრებს და მეგობრებს ყველაზე მეტად მამუკა ჩხიკვაძის მდგომარეობა აშფოთებთ. ჩხიკვაძე ყოფილი სამხედრო მოსამსახურეა, ამიტომ ახლობლები ფიქრობენ, რომ ის ფიზიკური ზემოქმედების და არაადამიანური მოპყრობის მსხვერპლია.

საოკუპაციო ძალების წარმომადგენლების მიერ მამუკა ჩხიკვაძის დაკავების შესახებ, გასული წლის 12 დეკემბერს გახდა ცნობილი, როცა სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურმა მოკლე ცნობა გაავრცელა. ყოფილი ჯარისკაცი მამუკა ჩხიკვაძე გორის მუნიციპალიტეტის სოფელ ზემო ნიქოზის მიმდებარე ტერიტორიაზე დააკავეს და ცხინვალში გადაიყვანეს, მა-

ნამდე ის ჯერ შინდისის გმირთა მემორიალთან იმყოფებოდა, მოგვიანებით კი ნიქოზის სასაფლაოსთან ნახეს. 14 დეკემბერს მისმა მეგობრებმა გაავრცელეს ინფორმაცია, რომ ჩხიკვაძეს ცხინვალის იზოლაციაში სცემენ და არაადამიანურად ეპყრობიან.

სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა სასამართლოსთვის, რუსეთის ფედერაციას, როგორც ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ეფექტიანი კონტროლის განმასრულებელ მხარეს, მამუკა ჩხიკვაძის მდგომარეობის შესახებ ინფორმაცია 4 იანვარს უნდა მიენდობინათ, თუმცა როგორც ანტისაოკუპაციო მოძრაობის ლიდერი დავით ქაცარავა აცხადებს, საოკუპაციო ძალებმა ამისთვის კიდევ 20 დღე ითხოვეს. ქაცარავა ამბობს, რომ საოკუპაციო ძალების წარმომადგენლებს დრო გაჰყავთ.

№ 8 83

ოკუპირებული ხსენების იზოლაციაში საქართველოს 5 მოქალაქე ჩრება

(მეორე გვერდიდან) ადამიანის უფლებათა სასამართლო ანტიისრაკული მოძრაობამ ჩივილობის დაკავებებიდან რამდენიმე დღეში მიმართა და პასუხიც მალევე მიიღო. სასამართლოს მიერ გამოგზავნილი წერილში წერია: „სასამართლომ გადაწყვიტა რუსეთის მთავრობას მოსთხოვოს, 54-ე მუხლის მე-2 (ა) მუხლის მიხედვით, წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

არის თუ არა მამუკა ჩივილობა ამჟამად დაკავებული? თუ ეს ასეა, მთავრობას შესთავაზა სასამართლოს წარუდგინოს ინფორმაცია მისი დაკავების გარემოებების შესახებ, პატიმრობის სამართლებრივი საფუძველი, პატიმრობის პირობები, და მისი ჯანმრთელობის ამჟამინდელი მდგომარეობის შესახებ, აგრეთვე, წარადგინოს მასთან დაკავშირებული ყველა დოკუმენტი. მთავრობას ეთხოვა ამ ინფორმაციის წარდგენა 2022 წლის 4 იანვრამდე“.

რუსეთის ფედერაცია ინფორმაციის გაცემას აგვიანებს, ასევე აგვიანებს ნიითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტიც, რომლის წარმომადგენლებმა ცხინვალის ხოლოცობითი მყოფი საქართველოს მოქალაქეები ამ დრომდე ვერ მოინახულეს. დაკავებულთა ოჯახებს მხოლოდ სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურიდან ეკონტაქტებიან. სოფელ ავლევის მცხოვრებ ზაზა მეგრელი შვილის ცოლს, ელზა ბაქრაძეს სუს-ის ანალიტიკური დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე ირაკლი ანთაძე დაუკავშირდა და მხოლოდ ის აცნობა, რომ დაკავებულის მდგომარეობა ნორმალურია.

ქარელის მუნიციპალიტეტის სოფელ ავლევის მცხოვრებლები ზაზა მეგრელი შვილი და თამაზ გოგინაშვილი საოკუპაციო ძალების წარმომადგენლებმა 15 დეკემბერს ოკუპირებული ლოპანის მიმდებარე ტყეში დააკავეს. ე.წ. საზღვრის უკანონოდ გადაკვეთის გარდა მათ კონტრაბანდული ტვირთების გადატანასაც ედავებიან, ოკუპირებული ზნაურის სასამართლომ მეგრელი შვილსა და გოგინაშვილს ორთვიანი წინასწარი პატიმრობა შეუფარდა. ავლეველები დაკავებული თანასოფელების გათავისუფლებას მოითხოვენ და აცხადებენ, რომ ტყე, სადაც ისინი დააკავეს, საქართველოს ხელისუფლების მიერ კონტროლირებული ტერიტორია იყო, თუმცა ახლა იქ შიშით ვეღარ გადაინ.

სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურში აცხადებენ, რომ უკანონოდ დაკავებულთა გასათავისუფლებლად ყველაფერი კეთდება. სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის 24 დეკემბრის მონაცემებით, 2021 წელს აფხაზეთის მიმართულებით 11 მოქალაქე დააკავეს, ხოლო ოკუპირებული ცხინვალის რეგიონში – 67.

ერგენეთში ინციდენტების პრევენციისა და მათზე რეაგირების მექანიზმის სამუშაო ჯგუფის მორიგი შეხვედრა იანვრის ბოლოს გაიმართება, სადაც საქართველოს დაკავებული მოქალაქეების გათავისუფლების საკითხზე იმსჯელებენ.

ზოგა ავციასური,

რადიო თავისუფლების კორესპონდენტი შიდა ქართლში.

(მეორე გვერდიდან) გერმანელი ქრისტიან-დე-

მოკრატების სტრატეგიული შეცდომა იყო ის, რომ ისინი ვიქტორ ორბანს მრავალი წლის განმავლობაში აძლევდნენ საშუალებას, აეშენებინა თავისი ავტორიტარული სახელმწიფო ევროპის სახალხო პარტიის ფრთის ქვეშ, რომელსაც ევროპარლამენტში ყველაზე ძლიერი ფრაქცია ჰყავს.

სწორედ ამ საფარქვეშ ორბანმა გაანადგურა მედიის თავისუფლება, სასამართლო ხელისუფლების დამოუკიდებლობა, ინსტიტუციური გარანტიები და სამოქალაქო საზოგადოების თავისუფლებები. სახელმწიფო პროპაგანდის უწყვეტი ნაკადი მიზნად ისახავდა მოსახლეობის იდეოლოგიურ დამოუშვებლასა და გარე სამყაროს წინაშე არსებული პოლიტიკის გამართლებას. უნგრეთი გახდა მთელი მოსოლიოს მასშტაბით მემარჯვენე პოპულისტების მაგნიტი – ფრანგი მარინ ლე პენით დაწყებული, აშშ-ს ყოფილი ვიცე-პრეზიდენტით, მაიკ პენსით დამთავრებული.

მართალია თუ არა, რომ POLEXIT-ი გვიხსნის?

მიუხედავად იმისა, რომ ამ ქვეყანაში დემოკრატიის დეფიციტზე ვეროკავშირში ბევრს საუბრობდნენ, პრეზიდენტ ბაიდენის „დემოკრატიის სამიტში“ მონაწილეობის უფლება პოლონეთს მაინც მიეცა. შეიძლება იმიტომაც, რომ იქ სახელმწიფოს ავტორიტარული რესტრუქტურისა და უკანონო გადაკვეთის წინააღმდეგ ბრძოლა და აბორტების აკრძალვა – ეს ყველაფერი მძინვარე ნაციონალიზმით არის გაფლანკებული.

თუმცა ყველაზე დიდი პრობლემა გაჩნდა ოქტომბერში, როდესაც პოლონეთის საკონსტიტუციო სასამართლომ დაადგინა, რომ ქვეყნის შიდა კანონმდებლობა ევროკავშირის კანონებზე უპირატესია. გაჩნდა კითხვა, გეგმავდა თუ არა ვარშავა Polexit-ს – ევროკავშირიდან გამოსვლას. პარტია „კანონი და სამართლიანობის“ თავმჯდომარემ იაროსლავ კაჩინსკიმ ეს ვარაუდი მაშინვე უარყო.

ალმოსავლეთი ეპროკა დასავლეთის წინააღმდეგ არის თუ არა ეპროკავშირი დაუღლის პირას?

ქვეყანაში დაწყებულმა მასობრივმა პროტესტებმა დემონსტრაციებმა კი აჩვენა, რომ პოლონეთში საზოგადოებრივი აზრი ჯერ არ არის ისეთი ზომბირებული, როგორც ამას მმართველი პარტია იმედოვნებს.

ევროკავშირთან სამართლებრივ განხეთქილებას წინ უძღოდა ევროპის სასამართლოს მთელი რიგი გადაწყვეტილება ვარშავის წინააღმდეგ. კერძოდ, ეს იყო გადაწყვეტილება მიმართული კანონმდებლობის იმ ცვლილებების წინააღმდეგ, რომლებიც პოლონეთის სასამართლო ხელისუფლების დამოუკიდებლობას ძირს უთხრიდა.

მუშაობს თუ არა ფინანსური ზანოლა?

„ილუზიზა იმის დაჯერება, რომ დემოკრატია და კანონის უზენაესობა შეიძლება ბრიუსელიდან გამოცხადდეს“, – ამბობს შტეფან ლენე და დასძენს, რომ ევროპულ ლირებულეებზე ორიენტაცია მხოლოდ დემოკრატიული არჩევნების გზით მიიღწევა. ექსპერტი იმედის ნაპერწკალს იმაში ხედავს, რომ ორივე ქვეყნის დიდი ქალაქები ახლა ოპოზიციის კონტროლქვეშ არის. გარდა ამისა, ორ-

ბანს მარკი-ზაის სახით სერიოზული კონკურენტი გამოუჩნდა და გამოკითხვებიც ოპტიმიზმის საფუძველს იძლევა.

ექსპერტის შეფასებით, ამავდროულად, ევროპამ ეფექტიანად უნდა გამოიყენოს არა მხოლოდ იურიდიული, არამედ – ფინანსური ინსტრუმენტები, მათ შორის, რეკონსტრუქციის ფონდის სახსრებზე ხელმისაწვდომობა. ამავდროულად, ფინანსური ზენოლის ეფექტიანობისადმი გარკვეული ოპტიმიზმის მიუხედავად, პოლიტიკოლოგი ხედავს „მნიშვნელოვან საფრთხეს“, რომ კანონის უზენაესობისთვის ბრძოლაში სიტუაცია შეიძლება გაუარესდეს.

მაგალითად, თუ პოლონეთი დაიწყებს ევროპული კანონმდებლობის დაბლოკვას, კლიმატის ცვლილებებთან ბრძოლის საკითხებით დაწყებული, „ევროკავშირს ძალიან დიდი პრობლემა ექნება“. თუმცა ამ მომენტში ჩვენ ვერ ვიძვევ „საინტერესო ფაზაში ვართ ესკალაციასა და გარკვეულ კომპრომისებს შორის, რომლებსაც სიტუაციის განმუხტვა შეუძლიათ“, – ამბობს ლენე. ექსპერტის შეფასებით, ნებისმიერ შემთხვევაში, შანტაჟის ალბათობა ორივე მხრიდან მაღალია.

ყაზახეთში მთავრობა გაღალბა

ქვეყნის პრეზიდენტმა, ყასიმ-ჯომართ თოყაევი ქვეყანაში მიმდინარე მასობრივი საპროტესტო აქციების ფონზე მთავრობის გადადგომის შესახებ გადაწყვეტილებას ხელი მოაწერა. პრეზიდენტი-მინისტრის მოვალეობის დროებით შემსრულებლად ალიხან სმილოვი დანიშნა.

ყაზახეთის ქალაქებში მასობრივი საპროტესტო აქციები გაზის მომატებული ფასის გამო დაიწყო. თავდაპირველად დემონსტრაციები მშვიდობიანი იყო, თუმცა მოგვიანებით შეტაკებებში გადაიზარდა, რის გამოც ყაზახეთის პრეზიდენტმა, ცენტრალური აზიის უდიდეს ქალაქ ალმათში და დასავლეთ მანგისტაუს პროვინციაში ორკვირიანი საგანგებო მდგომარეობა გამოაცხადა. 23:00 საათიდან დილის 07:00 საათამდე ე.წ. კომენდანტის საათი დაიწყო. ამასთან, თოყაევიმა ანტიმონოპოლიურ სამსახურს დაავალა, რომ 180 დღის განმავლობაში სახელმწიფო რეგულირება დააწესოს გაზის, ბენზინის, დიზელისა და სოციალურად მნიშვნელოვანი სასურსათო პროდუქტების ფასზე.

სისილნათელაბი ქუთაისიდან და გორჯოშიდან

ალექსანდრა შენგელია მალა შემოქპარ!

უღლის გამწევი ხარ ხანი და რომ გვჭირდები, იცი, რომ, ხან დიმილით, ხან ხანხანით უნდა გვიშველო, სი-ცი-ლო! ტყუილს ნუ იტყვი, შვილოსა, თუნდ ძალზე სასაცილოსა, „დაბლა კი ნუ სცემ პილოსა, მაღლა შემოქპარ წბილოსა!“

ტარტარან მაკალონი!

ხუთდღიანი ომი იცის, თუმცა არა Veni, Vici! მთავარსარდლის ვნახოთ დონეც, შეადარეს მაკედონელს!.. – მამას თუ შვილს? – ორში რომელს? – ალ-ექს-ანდრე მაკედონელს!.. – დმენოთ, ეს რა გაგვაგონე? რას ერჩიან მაკედონელს? ტარტარენს ჰგავს ტარასკონელს!

ბანშირება

ორპინას და ორ-კოჩოს, უამრავთა გასაკვირად,

ეძახოდნენ ადრე ჩოჩოსს, მაგნამ უკვე დადის ვინად. ჩამოგითვლით კაკალ-კაკალ, გულში მოღმად რაყ ატარა, მამას ძალი რომ ჩააკლა და საფლაგში ჩაატანა! ყალთაზანდებს – მასტა! ვინა ხართ და რა ხართ? – გაუკვირდა გინესს, ცრუპენტელემს რახან დღემდე ვაზოგინებთ. მსგავს კითხვათა დასტა, კიდევ დიდხანს გასტანს, ყალთაზანდთა ვასტას თუ არ ვეტყვით „მასტას“!

პრობლემა – სექსი!

ჩასუნტევას აღარ გვაცლიან, აწყობენ ქუჩურ აქციას და განა თითო-ოროლას, ზევი მათგანს გვტაცებს კორონა. მეგის ოჯახსაც ეწვია და იმედი რომ შეწყვე აქვს, ხალხი დაგესლა მხრჩოლავი მისთვის ჩვეული „მორალით“! ...საქმეა გასაოცები, პასუხი კი არ გვედინსა, ვერც მე მივხვდი, ვერც ქოცები, სექსი რატომ სძულს მეგისა?!

ზუანგი ჯანგირაშვილი წერტილის პარ და...

სამყაროს უსასრულო სრბოლაში ვინ ვარ, რა ვარ და რას ვმგრებ? პაწაწინა მოძრავ წერტილად გაგზინილვარ და... გავექნები;

შორიდან გჩანვარ წერტილი, თორემ... აბა, ბუმს ჰკითხეთ, წერტილი ვარ? ჭიანჭველებს ჰკითხეთ, ხოჭოს... ბალახებში განაბულეები დამცინიან: „რამხელა ვირგლა ხარ, ბიჭო“!

ქოვილი და ქოსნები

(ანუ: ყურმოკრული დიალოგი გაღის კუთხეში) – კოვიდი მაქვს, არ მაკოცო, არაწიე, გადაგდებ! ონი კვირა გასრულდეს,

მოიცადე ხვალამდე! – ნუ მაშინებ, ერთი კოცნა, მხოლოდ – ერთი კოცნა! ხვალამდე? – რა მოიცდის! სიკვდილია მოცდა! უკოცნელადაც ხომ ვვდებ, კოცნა მაინც შემჩრჩეს! რას დამაკლებს ეგ კოვიდი შენი კოცნის შემდეგ?! – აღარ ვიცი, რა ვიღოთ, შე ანცო და გიჟო. ერთი კოცნა მითხარი და, ნუ დამახნჩე, ბიჭო!...

„შესლომა“ მისალმებაში

„როგორ ბრძანდებითო?“ – მილიონენს მივესალმე და... დავინცხვინე; „ასე არ უნდა მეთქვა, „მაპატიეთ“, როგორ თუ „როგორო“? – გაგიცინე;

მან სახის მიმიკით „მაპატიო, „არ დინსო“, – თქვა და გამეჩინა; ვიღაც ქალი ჩემს სიტყვებზე სახტად დარჩა, თითქოს ჩამოფრინდა ღრუბლებიდან...

ამ იუმორესკაბით ახალ წელს ვულოცავთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მკითხველებს: იხარეთ და იმრავლეთ! გქონდეთ ღვთის წყალობა. გულში – სულ სიმღერა და ბალობა, ლხინში – ბამწეობა და ჭირში – ბამკლეობა...

რით ვიკვებავოდით ქართველები აპერიკის აღმოჩენამდე?

რა

ქართული საკვები მივივიწყეთ

ქართული სუფრა და სამზარეულო, ქართულ სტუ- მარ-მასპინძლობასთან ერთად, მსოფლიოში რომ გან- თქმულია, საუკუნეებია ცნობილია. ბევრი ქართული კერძი არამატერიალური კულტურის საგანძურად ით- ვლება. მაგრამ, საგულისხმოა, თუ რით იკვებებოდ- ნენ ქართველები უძველეს დროს და რომელი მცენა- რეული საკვები ითვლებოდა ადგილობრივად და მხოლოდ საქართველოში გავრცელებულად, რადგან უამრავი დღეს ჩვენში გავრცელებული საკვები. ევრო- პასა და აზიაში მხოლოდ მაშინ შემოვიდა, როდესაც კოლუმბო აშორის კონტინენტი აღმოაჩინა და დღეს უმისაკვებოდ წარმოუდგენლად ითვლება არა მარტო ქართველთა, არამედ ევროპელთა და აზიელთა კვე- ბითი რაციონი. ამერიკის კონტინენტის აღმოჩენის შემ- დედ ევროპაში და შემდგომ მთელ მსოფლიოში გავ- რცეულა თამბაქო, ყავა, კაკაო, პომიდორი, კარტოფი- ლი, მიწის თხილი, სიმინდი, ვანილი, ჩილეური წიწაკა, ანანასი, ქინაქინა, ორქიდეა და სხვა.

რით ვიკვებებოდით ქართველები და რა სახის საკ- ვები ჰქონდათ რაციონში ჩვენს წინაპრებს? უნდა აღი- ნიშნოს, რომ ნანადირევისა და შინაური ცხოველების ხორცის გარდა, ჩვენი კვების რაციონში მრავლად იყო მდინარის თევზი, ზღვის პროდუქტები და ადგილობ- რივი ჯიშის მარცვლეულ-ფხალეული. მარცვლეული- დან ყველაზე ძველ საკვებად სორბალი ითვლება, რო- მელიც საქართველოში იმ დროიდან მოჰყავდათ და საკვებად იყენებდნენ, როდესაც მსოფლიოს უამრა- ვი ქვეყანა არც არსებობდა. საქართველოში, სანამ ამე- რიკიდან შემოტანილი სიმინდი გავრცელდებოდა, საკ- ვებად ღომს იყენებდნენ. ეს მცენარეული კულტურა გავრცელებული იყო მთელ საქართველოში, განსაკუთ- რებით დასავლეთ საქართველოში. ღომის მარცვლები აღმოჩენილია ქართლში, არუხლოს არქეოლოგიური გათხრების დროს, რომელიც IV-V ათასწლეულებით თარიღდება. ამზადებდნენ ღომის ფაფას, რომელიც მარცვლები და დასანაყრებელი იყო. ბევრი უცხოელი მოგზაური თავის ჩანაწერებში აღნიშნავს, რომ ღო- მის ფაფას დასავლეთ საქართველოში დიდ უპირატე- სობას ანიჭებდნენ, ვიდრე ხორბლის პურს. მოიხმარ- დნენ ფეტვასაც, რომელიც ერთ-ერთი უმთავრესი მარ- ცვლეული კულტურა იყო. ფეტვის და ღომის ჩალას იყენებდნენ საქონლის საკვებად, მისი კონებისგან ხურავდნენ სახლს. ფეტვისგან აცხობდნენ მჭადს, კვე- რებს, ტკბილეულს, კვებავდნენ საქონელსა და შინა- ურ ფრინველებს. საქართველოში ხუთნაირი ფეტვი იყო გავრცელებული. საუკეთესოდ ითვლებოდა ფეტ- ვით ნაკვები საქონლის რძე და მისგან დამზადებული ყველი. ფეტვი შემორჩენილია ზემო სვანეთში.

მიუხედავად იმისა, რომ ბრინჯის სამშობლოდ სამხრეთ-აღმოსავლეთი აზია ითვლება, იგი საქარ- თველოში უხსოვარი დროიდან მოჰყავდათ. არქანჯე- ლო ლამბერტის ცნობით, XVII საუკუნის საქართველო- ში უხვად მოჰყავდათ ბრინჯი დასავლეთ საქართვე- ლოში. მისგან ამზადებდნენ სხვადასხვა სახის ფაფებს, ცნობილია ბრინჯისგან დამზადებული შეჭამანი, „მა- სულაყა“. ბრინჯი მოჰყავდათ საინგილოშიც.

ივ. ჯავახიშვილის ვარაუდით, ბრინჯი აზიიდან ირანში შემოვიდა და იქიდან გავრცელდა საქარ- თველოში.

საქართველო უხსოვარი დროიდან ხორბლის წარ- მოების ბედელად ითვლებოდა. არსებობდა და არსე- ბობს უამრავი ადგილობრივი ჯიშები – იფქლი, დოლის პური, დიკა და სხვა. რაც შეეხება ზან- დას და მახას – ეს ზოგადსაკა- ცობრივი მნიშვნელობის იშვი- ათი ჯიშია, რომელიც ახლაც შემონახულია რაჭა-ლეჩხუმში. მისგან გამომცხვარი პური თეთრი და ყუათიანია, თუმცა საქართველოს ბევრ მხარეში ხორბლის სახეობები მხოლოდ ტოპონიმებად შემორჩა.

ქერი ხორბლის მსგავსად უძ- ველესი კულტურაა, მისი წარჩე- ნები აღმოჩენილია ქვემო ქარ- თლში, არქეოლოგიური გათხრე- ბის შედეგად ნაპოვნი მარცვლე-

ბი ძველი ათასწლეულის IV-V ათასწლეულებს განეკუთ- ვება. ქერს არა მარტო საკვებად, არამედ ლუდის წარ- მოებისთვისაც იყენებდნენ, კვებავდნენ საქონელს.

ქერთან ერთად მოჰყავდათ ჭვავი, რომელიც მალა- მთიან კულტურად ითვლებოდა. დღეს მისგან დიეტურ პურს აცხობენ.

ფეტვისაირვეს განეკუთვნებოდა სორგო, რომე- ლიც მალალი შაქრიანობით გამოირჩეოდა. იყენებ- დნენ საქონლის საკვებადაც, მისი ჯიშსახესხვაობაა ჯიქურა, რომელიც ახლაც მოჰყავთ და მისგან ცოცხს ამზადებენ.

საქართველოში, მარცვლეულის გარდა, მრავლად ხარობდა პარკოსანი კულტურები – უგრეხელი, ბარდა, ოსბი, ცულისპირა. მათი ველური წინაპრები ბუნება- ში ამჟამადაც გვხვდება, მაგალითად, რაჭაში მოჰყავთ ცულისპირა და უგრეხელი.

ბარდა საქართველოში უძველესი დროიდანაა ცნო- ბილი და საბოსტნე კულტურად ითვლებოდა. მისგან

სამარხვო საკვებს ამზადებდნენ. ღობის გავრცელე- ბამ იგი საქართველოს ბარიდან ძირითადად განდევნა და შემორჩენილია მხოლოდ დასავლეთ საქართველო- ში. მისი მწვანე პარკი ცერცვთან ერთად გამოიყენე- ბა. ცერცვი IV-V ათასწლეულიდანაა გავრცელებული და ერთ-ერთ უძველეს საკვებად ითვლებოდა. მას წეს- ტიანი ადგილები უყვარს, მრავლად მოჰყავდათ და- სავეთ საქართველოში.

„ძველი პლანეტის“ მოსახლეობის ერთ-ერთ საკვე- ბად მუხუდო ითვლებოდა. ივ. ჯავახიშვილის აზრით, იგი ერთ-ერთი უმთავრესი საკვებია. მუხუდო გვალ- ვაგამძლე მცენარეა და მოჰყავდათ როგორც დასავლეთ, ისე აღმოსავლეთ საქართველოში. არსებობდა სამი ჯი- შის მუხუდო – წითელი, თეთრი და გოგრა მუხუდო, რომლის მარცვლებიდან ამზადებდნენ ნოყიერ საკვებს, გამხმარ მარცვლებს ფქვავდნენ და აცხობდნენ მჭადს, ჩალისგან კვებავდნენ შინაურ საქონელს. სამუხაროდ, მუხუდო ჩანაცვლეს სოიოთი, რომელსაც ხალხი ძველი წესით მაინც მუხუდოს ეძახის. მუხუდოში სოიოსგან განსხვავებით ცილების შემცველობაა 31,2 პროცენტი, ხოლო ცხიმებისა – 25 პროცენტი. იგი ნიადაგში ზრდის აზოტის შემცველობას.

გავრცელებული იყო ძაძა, იგივე „ძაძალობი“, შავ- კეკლიანი პარკოსანი კულტურა, რომელმაც სახელ- წოდებაც მარცვლის ფერისგან მიიღო. იგი მდიდარია ნახშირწყლებით, ადვილი მოსახარშია. საქართველო- ში უხსოვარი დროიდან არსებობს, მის სამშობლოდ კი ძველი ეგვიპტე ითვლებოდა და სწორედ ეგვიპტელი მეომრების საკვები იყო.

მთელ საქართველოში მოჰყავდათ ოსბი, რომლის სამშობლოდაც ჩვენი მეზობელი წინა აზია ითვლება. ოსბის წვნიანი ძირითად საკვებს წარმოადგენდა, ახლა შემორჩენილია მხოლოდ სვანეთში.

ფართოდ გავრცელებული იყო სელი, იგი ადგილობ- რივი ჯიშია და მისი სამშობლო ძველი კოლხეთია. არ- ქეოლოგიური გათხრების დროს აღმოჩენილია სელის ბოჭკოსგან დამზადებული სამოსის ნარჩენები, ზეთის სახდელი დაზგა, რომელიც ძველი წელთაღრიცხვის მე-7 საუკუნისაა. პეროდოტეს ცნობით, მაშინდელ მსოფლიოში სელისგან დამზადებული კოლხური და ეგვიპტური ქსოვილები საუკეთესოდ მიიჩნეოდა, ასევე მალახარისხოვნად ითვლებოდა მისგან გამომხდელი ზეთიც, სწორედ ამიტომ პეროდოტე ამ ორ უძველეს ხალხს ერთმანეთის მონა- თესავად თვლიდა.

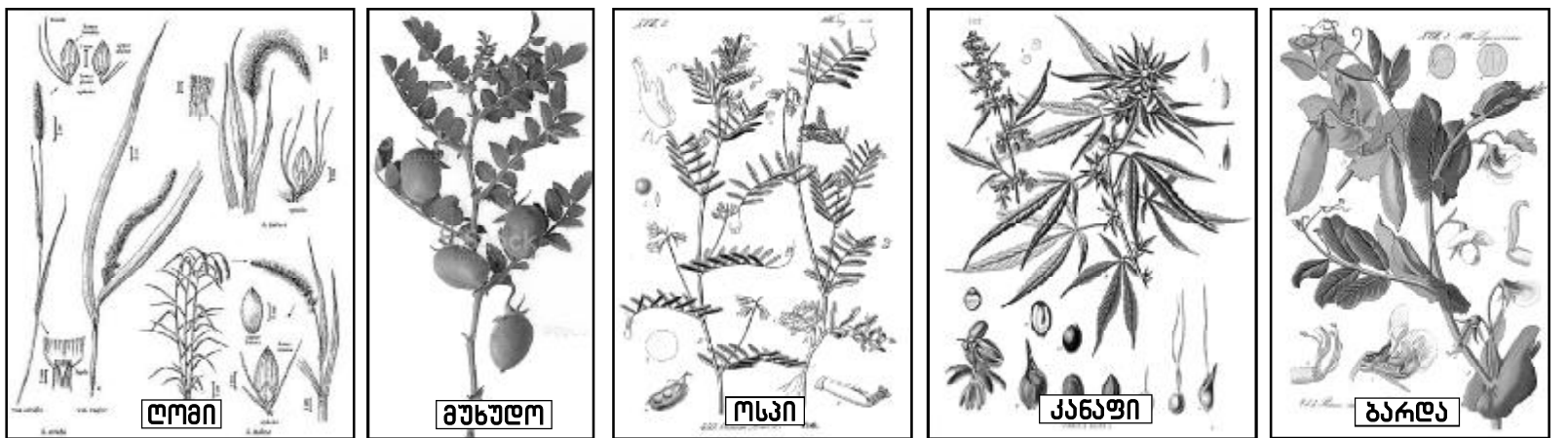
მოჰყავდათ კანაფი. საქართველოში ორი სახის კანაფი იყო – საბოჭკოე (დე- დალი), და სანაყოფე (მამალი), საბოჭ- კოსგან ქსოვდნენ სათევზაო ბადეებს, ტომრებს, ხოლო სანაყოფეს იყენებდნენ საკვებად, ხდიდნენ ზეთს.

ძველქართულ კულტურად ითვლებო- და ხანჭოლა – მისი სახელწოდებიდან მო- დის (ან პირიქით) სოფელ ზვანჭყარას სახელიც. იყო ოთხი სახეობის ხანჭოლა – წვრილთესლიანი, ყვითელთესლიანი, ჭრელთესლიანი და თეთრი. მისი მარც- ვალი მომწარო გემოსია. ყურადსაღებია, რომ ძველკოლხურად (მეგრულად) ცერცვს „ხანჭს“ უწოდებენ. იგი მდიდა- რია ცილებით (30-50%), წყალში მოხვედ- რისას და მოხარშვისას სიმწარეს კარგავს.

უნდა ვახსენოთ ბამბაც, რომლის სამ- შობლოდაც ჩინეთი მიიჩნევა, მაგრამ უძ- ველეს დროს საქართველოშიც მოჰყავდათ ბამბა და დიდად იყო გავრცელებული ბამბის კულტურა, იგი მთელ საქართველოში იყო გავრცელებული და ძალიან ნააგავდა ჩინურ ბამბას. მისგან ხდიდნენ ზეთს, ნაყო- ფისგან ამზადებდნენ კარაქის (მარგარინის) მსგავს მა- სას, რასაც საკვებად იყენებდნენ.

საქართველოში მრავლად იყო მზალეული მცენარე- ები, სხვადასხვა სახის ხილი, კენკრა. ასე რომ, ქართული კულინარია ოდითგან იყო ცნობილი. ჩვენი ქვეყნისთ- ვის დღეს ძირითადი გამოწვევაა სასურსათო უსა- ფრთხოება, ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტი, ამის- თვის კარგი იქნება კიდევ უფრო ავალორძინოთ სოფ- ლის მეურნეობა, აღვადგინოთ როგორც მარცვლეული, ისე ძველი პარკოსანი კულტურა, რაც უძველესი დრო- იდან საქართველოში ხარობდა და დღესაც შესაძლე- ბელია წარმოება.

მალხაზ დოლიძე, ტაშინის მენიერებათა ლეგორი, პროფესორი.

განსხალება აუქციონის ჩატარების შესახებ

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306-306'6 მუხლების საფუძველზე სპეციალისტი შპს „ემჯი პოლიტიკა“ კრედიტორ ს/ს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ განცხადების საფუძველზე ატარებს პირველ აუქციონს ბელა დუმბაძის საკუთრებაში არსებულ იპოთეკით დატვირთულ უძრავ ქონებაზე.

- აუქციონი ტარდება შემდეგი პირობებით:**
1. უძრავი ნივთის მესაკუთრე: ბელა დუმბაძე (პ/ნ 01017007623), თბილისი, დიმიტრი ყიფიანის ქ. №34, მთაწმინდის ქ. №7, სართული 3
  - უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა და მოკლე აღწერა: თბილისი, დიმიტრი ყიფიანის ქ. №34, მთაწმინდის ქ. №7, სართული 3 (საკადასტრო კოდი: 01.15.05.039.006.01.520).
  - უძრავი ნივთის სამართლებრივი მდგომარეობა: უძრავი ნივთი არ არის დატვირთული გარდამავალი ხანივით ვალდებულებებით.
  - უძრავი ნივთის საწყისი ფასი: 93342.05 ლარი;
  - აუქციონის დაწყების თარიღი: 2022 წლის 10 იანვარი, 14:00 საათი.
  - აუქციონის დასრულების თარიღი: 2022 წლის 18 იანვარი, 14:00 საათი.
  - აუქციონის ჩატარების ფორმა: ელექტრონული აუქციონი ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge.
  1. ელექტრონული აუქციონის მონაცემები: განაცხადის №71271HZP76491622; აუქციონის ნომერი: 71271 ლოტის ნომერი: 764916
  2. მოვალე: ბელა დუმბაძე (პ/ნ 01017007623), თბილისი, დიმიტრი ყიფიანის ქ. №34/7; სართ. 3;

3. არჩილ დუმბაძე (პ/ნ 01017014538), თბილისი, დიმიტრი ყიფიანის ქ. №34/7; სართ. 3; გიორგი დოლიძე (პ/ნ 33001052628), ოზურგეთი, სოფელი ბოხვაური; მინური დუმბაძე (პ/ნ 17001001168), ოზურგეთი, სოფელი ბოხვაური.
7. აუქციონის გამომცხადებელი სპეციალისტის სახელწოდება და მისამართი: შპს „ემჯი პოლიტიკა“ (ს/კ 204572284), მისამართი: ქ. თბილისი, შარტავას ქ. №40, სართული 11.
8. აუქციონის პირობები:
  - აუქციონში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, მათ შორის, კრედიტორს, მოვალეს და მესაკუთრეს;
  - მესაკუთრეს ან ნებისმიერ პირს მესაკუთრესთან შეთანხმებით ან/და მესამე პირს, რომლის უფლებაც შეიძლება შეილახოს აუქციონის შედეგად, უფლება აქვს, აუქციონის ჩატარებამდე მოთხოვნის დაკმაყოფილებით თავიდან აიცილოს აუქციონი;
  - აუქციონში მონაწილეობის მსურველმა, აუქციონის დაწყებამდე უნდა წარმოადგინოს საბანკო გარანტია უძრავი ნივთის საწყისი ფასის 10%-ის ოდენობით, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში თანხის სრულად გადახდას. საბანკო გარანტიის ბენეფიციარი უნდა იყოს კრედიტორი – ს/ს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“.
  - აუქციონში გამარჯვებული პირი ვალდებულია, ქონების შექმნიდან 7 დღის ვადაში სრულად გადაიხადოს უძრავი ნივთის ღირებულება, რომელიც უნდა შეიტანოს შპს „ემჯი პოლიტიკა“ საბანკო ანგარიშზე (ს/ს „ვითიბი ბანკი“, ანგარიშის ნომერი GE17TB1188736020100003). წინააღმდეგ შემთხვევაში აუქციონის შედეგები გაუქმდება და ჩატარდება ხელახალი აუქციონი. აუქციონში გამარჯვებულ პირს ქონებაზე საკუთრების უფლება წარმოეშობა ფასის სრულად გადახდას შემდეგ.

9. აუქციონის პირობები: გამოქვეყნებულია ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge (განაცხადის №71271HZP76491622; ლოტის ნომერი: 764916). ნებისმიერ პირს, ვისაც გააჩნია უფლებები სარეალიზაციო უძრავ ქონებაზე, ვალდებულია ამ უფლებათა დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარმოადგინოს 2022 წლის 18 იანვრის 10:00 საათამდე.

განსხალება აუქციონის ჩატარების შესახებ

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306-306'6 მუხლების საფუძველზე სპეციალისტი შპს „ემჯი პოლიტიკა“ კრედიტორ ს/ს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ განცხადების საფუძველზე ატარებს პირველ აუქციონს დიანა ოზმანოვის საკუთრებაში არსებულ იპოთეკით დატვირთულ უძრავ ქონებაზე.

- აუქციონი ტარდება შემდეგი პირობებით:**
1. უძრავი ნივთის მესაკუთრე: დიანა ოზმანოვი (პ/ნ 01020011962), თბილისი, იაკინთე ლისაშვილის შეს. №10
  - უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა და მოკლე აღწერა: გარდაბნის რაიონი, სოფელი მარტყოფი (საკადასტრო კოდი: 81.10.29.479).
  - უძრავი ნივთის სამართლებრივი მდგომარეობა: უძრავი ნივთი არ არის დატვირთული გარდამავალი ხანივით ვალდებულებებით.
  - უძრავი ნივთის საწყისი ფასი: 9586.67 ლარი;
  - აუქციონის დაწყების თარიღი: 2022 წლის 10 იანვარი, 14:00 საათი.
  - აუქციონის დასრულების თარიღი: 2022 წლის 21 იანვარი, 14:00 საათი.
  - აუქციონის ჩატარების ფორმა: ელექტრონული აუქციონი ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge.
  1. ელექტრონული აუქციონის მონაცემები: განაცხადის №71271HZP76492022; აუქციონის ნომერი: 71271 ლოტის ნომერი: 764920
  2. მოვალე: დიანა ოზმანოვი (პ/ნ 01020011962), თბილისი, იაკინთე ლისაშვილის შეს. №10.

7. აუქციონის გამომცხადებელი სპეციალისტის სახელწოდება და მისამართი: შპს „ემჯი პოლიტიკა“ (ს/კ 204572284), მისამართი: ქ. თბილისი, შარტავას ქ. №40, სართული 11.
8. აუქციონის პირობები:
  - აუქციონში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, მათ შორის, კრედიტორს, მოვალეს და მესაკუთრეს;
  - მესაკუთრეს ან ნებისმიერ პირს მესაკუთრესთან შეთანხმებით ან/და მესამე პირს, რომლის უფლებაც შეიძლება შეილახოს აუქციონის შედეგად, უფლება აქვს, აუქციონის ჩატარებამდე მოთხოვნის დაკმაყოფილებით თავიდან აიცილოს აუქციონი;
  - აუქციონში მონაწილეობის მსურველმა, აუქციონის დაწყებამდე უნდა წარმოადგინოს საბანკო გარანტია უძრავი ნივთის საწყისი ფასის 10%-ის ოდენობით, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში თანხის სრულად გადახდას. საბანკო გარანტიის ბენეფიციარი უნდა იყოს კრედიტორი – ს/ს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“.
  - აუქციონში გამარჯვებული პირი ვალდებულია, ქონების შექმნიდან 7 დღის ვადაში სრულად გადაიხადოს უძრავი ნივთის ღირებულება, რომელიც უნდა შეიტანოს შპს „ემჯი პოლიტიკა“ საბანკო ანგარიშზე (ს/ს „ვითიბი ბანკი“, ანგარიშის ნომერი GE17TB1188736020100003). წინააღმდეგ შემთხვევაში აუქციონის შედეგები გაუქმდება და ჩატარდება ხელახალი აუქციონი. აუქციონში გამარჯვებულ პირს ქონებაზე საკუთრების უფლება წარმოეშობა ფასის სრულად გადახდას შემდეგ.
9. აუქციონის პირობები: გამოქვეყნებულია ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge (განაცხადის №71271HZP76492022; ლოტის ნომერი: 764920). ნებისმიერ პირს, ვისაც გააჩნია უფლებები სარეალიზაციო უძრავ ქონებაზე, ვალდებულია ამ უფლებათა დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარმოადგინოს 2022 წლის 21 იანვრის 10:00 საათამდე.

სანთელი

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქცია მწუნარებით იუნყება, რომ გარდაიცვალა ჩვენი კოლეგა, გაზეთ „პოეზიის“ რედაქტორი, იაკობ გოგებაშვილისა და შიო მღვიმელის პრემიების ლაურეატი, ქართული კულტურის ამბავდარი, საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი

თიარ ფაცურია

და სამძიმარს უცხადებს მის სახელოვან ვაჟს ვლადიმერ ალფინდის.

ნიკა ქაცარიძე

რუსთაველის თეატრის სცენაზე განსახიერებული აქვს არაერთი როლი. მონაწილეობდა სპექტაკლებში: „შობის მეთორმეტე ღამე ანუ როგორც გენებოთ“, „დარისპანის გასაჭირი“, „ჯარისკაცი, სიყვარული, დაცვის ბიჭი და პრეზიდენტი“, „სალამურა“, „პატარა უფლისწული“ და სხვა.

გარდა თეატრალური როლებისა, ნიკა ქაცარიძეს ასევე შესრულებული აქვს კინოროლები. მონაწილეობდა სხვადასხვა სერიალში. მსახიობი დიდი სიყვარული მოიპოვა მისმა როლმა ტელესერიალ „შუა ქალაქში“, სადაც მან ამირანის როლი დაიდა პრეფესიონალიზმითა და ოსტატური გარდასახვით შეასრულა. მონაწილეობდა ტელესერიალ „ტიფლისში“.

43 წლის ასაკში გარდაიცვალა მსახიობი ნიკა ქაცარიძე. ინფორმაციას რუსთაველის თეატრი ავრცელებს.

ნიკა ქაცარიძე 2005 წლიდან დღემდე იყო რუსთაველის თეატრის მსახიობი.

სისიოპილის ბავშვთა კლინიკაში კორონავირუსით 4 თვის ჩვილი გარდაიცვალა

კორონავირუსს ოთხი თვის ჩვილი ემსხვერპლა. შემთხვევა ციციშვილის ბავშვთა კლინიკაში მოხდა. ცნობილია რომ ახალშობილი მართვით სუნთქვაზე იმყოფებოდა. მას გულის თანდაყოლილი მანკი ჰქონდა.

„4 თვის ჩვილი ჩვენთან 31 დეკემბერს, უკიდურეს მდგომარეობაში შემოვიდა. მართვით სუნთქვაზე იმყოფებოდა. მას ჰქონდა კომბინირებული თანდაყოლილი მანკი. იყო დაბადებული დღენაკლული, ძალიან დაბალი წონით. დაბადების შემდეგ ეს ბავშვი სულ მკურნალობდა რენიმატიულ განყოფილებაში. ეს მანკი იყო არაოპერაბელური. ერთი ჩარევა უკვე გაკეთებული ჰქონდათ ამ მანკის გამო და ბავშვის მდგომარეობა შემოსვლისთანავე უმძიმესი იყო. მას დაერთო კოვიდინფექცია და ამ ბავშვის გადარჩენა ვერ მოხერხდა“, – განაცხადა კლინიკის სამედიცინო დირექტორმა მაია ჩხაიძემ.

ბოლო 6 დღის განმავლობაში ციციშვილის კლინიკაში ეს ბავშვის გარდაცვალების უკვე მეორე შემთხვევაა. ამ ეტაპზე კლინიკაში 50-მდე პაციენტი მკურნალობს, მათ შორის 10 რენიმატიოზითა და მოთავსებული. მართვით სუნთქვაზე არცერთი პაციენტი არ იმყოფება, თუმცა ერთის მდგომარეობა საყურადღებოა.

4 ათასი აპონენტი ელექტრონიკის ბარეუ რჩება

დიდთოვლობის გამო მაღალმთიან აჭარაში ოთხი ათასი აპონენტი ელექტრონიკის გარეუ რჩება. უამინდობამ ელექტროგადამცემი საზებები დააზიანა. შუახევში, ქედასა და ხელვაჩაურში რამდენიმე ადგილზე მენყრული პროცესები განვითარდა.

სპეციალური ტექნიკით განმენდითი სამუშაოები სისტემატურად მიმდინარეობს. ხულოში ცენტრალური გზა განმენდილია, თუმცა ტრანსპორტის გადაადგილება რამდენიმე ადმინისტრაციულ ერთეულთან დამაკავშირებელ გზაზე კვლავ შეფერხებულია.

ი. შორდანიას და ა. ხომასურიძის რეკონსტრუქციის ნაშრომის ინსტიტუტი აბრძლებს მუშაობას მისამართზე-თივლორა მღვდლის, 13 ა, VII სართული. ტელ. 224 00 99; 224 00 98. მალე გაიხსნება ქირურგიული და ინ ვიტრო განყოფილება. გისურვებთ ჯანმრთელობას!

ახალ ბიოლოგიურ სახეობებს შორის ექვსი დინოზავრია

ლონდონის საბუნებისმეტყველო მუზეუმის მეცნიერებმა წელს 522 ახალი ბიოლოგიური სახეობა აღწერეს...

რომელთა ნეშტებიც ინგლისში, კუნძულ უაითზე აღმოაჩინეს.

291 ახალი სახეობა ნიჩაბფეხიანებს მიეკუთვნება. ეს პატარა არსებები, რომელთა ზომაც 10 მილიმეტრს არ აღემატება...

მუშია ტომობრალით შეინახავს

მშობლებში, კაიროს უნივერსიტეტის მეცნიერებმა ფარაონ ამენჰოტეპ III-ის მუშია ისე შეინახვეს, რომ მისთვის დასაკრძალი ნიღაბიც არ მოუხსნიათ.

ახალიზით დადგინდა, რომ ამენჰოტეპ III პირველი ფარაონი იყო, რომელიც გადაჯვარედინებული ხელებით მუშიაფიცირდა.

უკრაინელების შეურაცხყოფაში აღანაგაულებენ

უკრაინის კულტურის მინისტრი, ალექსანდრ ტუჩინოვი აცხადებს, რომ Netflix-ის ცნობილი სერიალი „ემილი პარიზში“ (Emily in Paris) უკრაინელების მიმართ სტერეოტიპს ამკვიდრებს.

სერიალის სიუჟეტის თანახმად, ამერიკელი გოგო, რომლის როლსაც ლილი კოლინსი ასრულებს, პარიზში ჩადის სამუშაოდ.

„ესაა უკრაინელი ქალის კარიკატურული სურათი, რომელიც მიუღებელი და შეურაცხველია“, - ამბობს უკრაინის კულტურის უწყების ხელმძღვანელი.

პოპულარულ ანსამბლს უსაფუძვლოდ უჩივის

ბალტიშორნის შტატის სასამართლომ უარი თქვა Nirvana-ს ალბომ Nevermind-ის ყდაზე ჩვილობის გამოსახული სურათის ელდენის სარჩელის არსებით განხილვაზე.

გასული წლის დეკემბერში მოპასუხეთა ადვოკატებმა განაცხადეს, რომ ელდენის პრეტენზიები დაუსაბუთებელია და აღნიშნეს, რომ მან არაერთხელ გაიმეორა აუზში გადაღებული ცნობილი ფოტო.

ტოს გადაღებისას ელდენი 4 თვის იყო. ელდენმა სასამართლოში სარჩელი 2021 წლის აგვისტოში შეიტანა. მისი განცხადებით, მშობლებმა ფოტოსესიაში მისი მონაწილეობის სანაცვლოდ 200 დოლარი მიიღეს.

ყველაზე ბრძოლი წყალქვეშა ბიპირაზი ბაიხსნა

4-წლიანი მშენებლობის შემდეგ ჩინეთის ყველაზე გრძელი წყალქვეშა გვირაბი გაიხსნა. 10,79 კილომეტრის სიგრძის ტაიპუს გვირაბი ჩინეთის აღმოსავლეთ ნაწილში, ძიანსუს პროვინციაში, ქალაქ შანხაიდან 50 კილომეტრში, ტაიპუს ტბის ქვეშ მდებარეობს.

გვირაბის მშენებლობა ბიუჯეტს 9,9 მილიარდი იუანი (1,56 მილიარდი დოლარი) დაუჯდა, მშენებლობა კი 2018 წლის იანვარში დაიწყო.

„თალიბანმა“ მანქანებს თავენი მოაჭრა

ავღანეთში თალიბებმა მალაზიებში მანქანებზე თავების მოკვეთა დაიწყეს, რადგან მათი თქმით ის ისლამის მკაცრ დოგმებს არ შეესაბამება.

კერპთაყვანისმცემლობა ან კერპთაყვანისცემა ისლამში მძიმე ცოდვად ითვლება, რომელიც კრძალავს ვინმეს ან რაიმეს თაყვანისცემას გარდა ალაჰისა, რომელიც მათთვის ერთადერთ ღმერთად ითვლება.

ორი ასტეროიდი მოეპარტება

NASA-ს ინფორმაციით, დედამიწას ორი პოტენციურად საშიში ასტეროიდი უახლოვდება ერთდროულად. ასტეროიდი 2013 DC48 180 მეტრამდე დაიამტრისაა, (შეიძლება შევადაროთ ბიგ-ბენს), მეორე ასტეროიდი - 7482 (1994 PC1) კილომეტრის დიამეტრით, ორჯერ აღემატება ემპაირ სთეით ბილდინგს.

ასტეროიდი 2013 DC48 ჩვეის პლანეტას უკვე 11 იანვარს ჩაუვლის 5,6 მილიონი კილომეტრის მანძილზე. ის 14,77 კილომეტრი საათში სიჩქარით მოფრინავს.

მაკრონი პუსკალ მოქალაქეებს ემუქრება

საფრანგეთის პრეზიდენტმა ემანუელ მაკრონმა განაცხადა, რომ ძალიან გაურთულებს ცხოვრებას იმ მოქალაქეებს, რომლებსაც კორონავირუსის სანაღამო მდგომარეობის გაკეთება არ სურთ.

მაკრონმა აღნიშნა, რომ ძალით ვინმეს აცრას არ აპირებს, მაგრამ იმედოვნებს, რომ შესაბამის სტიმულს გაუჩენს აუტრელ ადამიანებს, როდესაც საზოგადოებრივი თავშესაფარი ობიექტებზე მათ წვდომას მინიმუმამდე შეამცირებს.

„მე არ გავუშვებ მათ ცისეში, ამიტომ უნდა ვუთხრათ, რომ 15 იანვრიდან ვერ წავლენ რესტორანში, ვერ დაღვევენ ყავას, ვერ წავლენ თეატრსა თუ კინოში“, - განაცხადა მაკრონმა. საფრანგეთში ვაქცინაციის დონე ევროპის ქვეყნებს შორის ერთ-ერთი ყველაზე მაღალია: მოზრდილი მოსახლეობის 90% უკვე ორჯერადად არის აცრილი.

საქართველოს რესპუბლიკა SAKARTVELOS REPUBLIKA

მთავარი რედაქტორი სპარტაკ ძოგულია

599 36-00-35

ბასუსისმგებელი რედაქტორები: გურამ გომიაშვილი 599 53-76-16;

ალექო ასლანიშვილი 599 56-81-86;

ბასუსისმგებელი მდივანი მამუკა ვაშაქიძე 514 33-33-24

ბაგოშვილი: შპს „ახალი საუკუნე“ - გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“ 599 53-76-16; 599 36-00-35

შპს „თანადგობა“-ს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“ ტ: 599 79-76-79

იბეჭდება სტამბა „კოლორი“ ე. ბალდავადის №3

კოლორი ჰაუზი

uac(უაკ)070.4(479.22) ს-323

ავტორთა საყურადღებოდ!

რედაქციის მიერ შეუქმნათვი მასალაში დანიშნულია ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები არ ემთხვეოდან რედაქციის პოზიციას. ფაქტების სიზუსტეზე პასუხს აბეზან ავტორები.

რასაც ჩვენს გაზეთში ნაიკითხავ, სხვაგან ვერ ნახავ

უსტოური ვალუტის ქარტი: აუზ ფონური - 3.0883; პირი - 3.4913; ბრითანული პირიანა სტარლინი - 4.1726; 100 რუბლი - 4.1209; თურქული ლირა - 0.2713; აზერბაიჯანული მანათი - 1.8195; 1000 სომხური დრამი - 6.4073.

Table with exchange rates for various currencies: აშშ დოლარი, ევრო, აზერბაიჯანული მანათი, თურქული ლირა, სომხური დრამი.

დაგვიკავით, მოგვწერით: ტელ: 296-72-86, 599-79-76-79, 568-82-09-84 ელ. ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge ვებ-გვერდი: www.sakresp.ge